

Alumni
DEBRECENI EGYETEM
UNIVERSITY OF DEBRECEN

DEJAVU

XII. ÉVFOLYAM 2. SZÁM • 2023. TÉL

A DEBRECENI EGYETEM ALUMNI MAGAZINJA

DEBRECENI EGYETEM FEJLESZTÉSÉÉRT A L A P Í T V Á N Y

A **Debreceni Egyetem Fejlesztéséért Alapítvány** létrehozását az a cél vezérelte, hogy az intézmény polgárai számára olyan programokat, infrastrukturális és intellektuális fejlesztéseket tudjon megvalósítani, amelyek mind a közösség összetartozását, elmélyítését, mind az intézmény fejlődését, szolgáltatási színvonalának emelkedését szolgálják.

A **Debreceni Egyetem Fejlesztéséért Alapítvány** céljai:

- A Debreceni Egyetemen folyó oktató-, kutatómunka személyi és tárgyi feltételeinek, új szakok indításának segítése,
- az oktatók foglalkoztatásának, munkájuk infrastrukturális és szakmai háttere megteremtésének támogatása,
- egyetemi rendezvények támogatása,
- az egyetem értékei megőrzésének, bemutatásának támogatása,
- az egyetem ismertsége növelésének segítése,
- a Debreceni Egyetem komplex hallgatói és intézményi szolgáltatási rendszerének fejlesztése,
- az oktatók, hallgatók és az alkalmazottak sport- és kulturális tevékenységének támogatása,
- közreműködés az egyetem ifjúságvédelmi feladatainak ellátásában és a diákétkeztetésben.

Ön is segíthet céljaink megvalósításában, hiszen az **1% felajánlása nem kerül semmibe, számunkra mégis nagyon fontos!**

Kérjük Alumni Közösségünk minden tagját, hogy támogassa adója 1%-ával Alma Materét és a Debreceni Egyetem hallgatóit!

Ezúton is köszönjük önzetlen támogatását!

RENDEZVÉNYKOORDINÁCIÓS ÉS ALUMNI KÖZPONT

H-4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

Telefon: +36 (52) 258-025; (52) 258-028

E-mail: alumni@unideb.hu

Web: alumni.unideb.hu

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

A kedvezményezett adószáma:

1 8 1 4 3 7 6 4 - 1 - 0 9

A kedvezményezett neve:

Debreceni Egyetem Fejlesztéséért Alapítvány

TUDNIVALÓK

A nyilatkozatot tegye egy olyan postai szabvány méretű borítékba, amely e lap méretét csak annyiban haladja meg, hogy abban a nyilatkozat elhelyezhető legyen. **FONTOS!** A rendelkezése csak akkor érvényes és teljesíthető, ha a nyilatkozaton a kedvezményezett adószámát, a borítékon pedig az ÖN NEVÉT, LAKCÍMÉT ÉS AZ ADÓAZONOSÍTÓ JELÉT pontosan tünteti fel. A lezárt, aláírt borítékot küldje el az illetékes adóhivatalnak vagy adja át munkáltatójának.

Szerkesztői ajánlás

Tisztelt Alumni Tagok, Kedves Olvasók!

A hétköznapi rohanásában alig várjuk az év végét, hogy kicsit megpihenhessünk, hogy letegyük a mindennapok terhét, hogy a szeretteinkkel tölthessünk egy kis időt. Várjuk a karácsonyt ki-ki hite szerint a megváltó érkezését, vagy a szeretet ünnepét. A december mindig a várakozás hónapja.

A Debreceni Egyetem Alumni Központjának munkatársai pedig ezúttal is türelmetlenül várták a pillanatot, hogy magazinunk legújabb számát átnyújthassuk Önöknek.

Számtalan kedves történet, tanulságos életút, emlékezetes pillanat elevenedik meg az elkövetkezendő lapokon a már jól ismert rovatokban. Bízom benne, hogy mindannyian találnak benne kedvükre való olvasnivalót! Ha pedig interjúalany, vagy témajavaslatuk akad a következő számokra, keressenek bennünket bizalommal!

Az Alumni Központ munkatársai nevében kívánok szeretetteljes, meghitt ünnepeket és békés, boldog, eredményekben gazdag újévet! És ne feledje, az Alma Mater 2024-ben ugyanúgy számít Önre!

Rófi Mónika
Rófi Mónika

Ki lehet Alumni tag?

A DE Alumni tagja az lehet, aki a Debreceni Egyetem vagy a jogelőd intézményei (Debreceni Agrártudományi Egyetem, Debreceni Orvostudományi Egyetem, Kossuth Lajos Tudományegyetem, Hajdúböszörményi Wargha István Pedagógiai Főiskola) egykori vagy jelenlegi hallgatója, oktatója, kutatója, dolgozója. Azok a magánszemélyek vagy cégek képviselői is lehetnek DE Alumni tagok, akik bár nem voltak, vagy jelenleg nem tagjai az intézménynek, de támogatják a Debreceni Egyetem Alumni tevékenységét.

Regisztráció: alumni.unideb.hu/hu/tagsagiregisztracio

Elérhetőségek:

Cím: Debreceni Egyetem
Rendezvénykoordinációs és Alumni Központ
4032 Debrecen, Egyetem tér 1.,
Főépület 17-es iroda

Levelezési cím:

DE Rendezvénykoordinációs és Alumni Központ
4002 Debrecen Pf. 400

Telefon: 52/258-126

E-mail: alumni@unideb.hu • Honlap: alumni.unideb.hu

A Debreceni Egyetem Alumni Magazinja

Kiadó: Debreceni Egyetem

Felelős kiadó: Szilvássy Zoltán rektor

Főszerkesztő: Rófi Mónika

Lapszerkesztők, szerzők:

Béres Zsuzsa, Bögre Zoltán, Czellár Anikó,
Orosz Csaba, Papp Krisztina, Pájer Szabolcs,
Pogány Emese

Kiadványszerkesztő: Szabó Balázs

Fotók: RAK, unideb.hu

Szerkesztőség:

Debreceni Egyetem
Rendezvénykoordinációs és Alumni Központ
4032 Debrecen, Egyetem tér 1.,
Főépület 17-es iroda

Megjelenik 300 példányban.

Nyomdai munkák: Printart-Press Kft.

Felelős vezető: Szabó Balázs

HU ISSN 2063-6148

TARTALOM

KARRIER

6-7 Hivatása a gyógyítás
Papp Mária

8-9 Egy jól sikerült
pályaválasztás
Lőrinczi Béla Zsigmond

NEMZETKÖZI EGYETEM

10-11 Nyitottan a nagy világra
Jánosy Orsolya

TANÁREGYÉNISÉGEK

12-13 „Nincs boldogabb annál
az embernél, aki másokat
boldoggá tud tenni”
Pókay Árpád

FIATAL TEHETSÉGEK

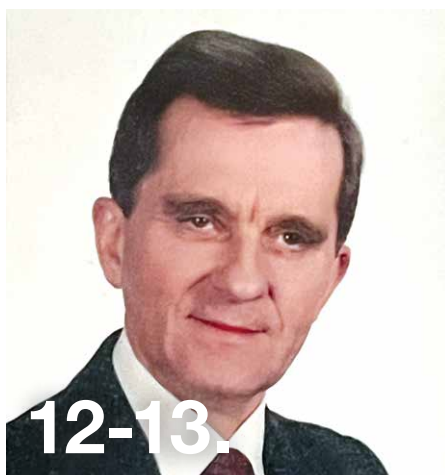
14-15 Konstans kiválóság
Arnóczki Tímea

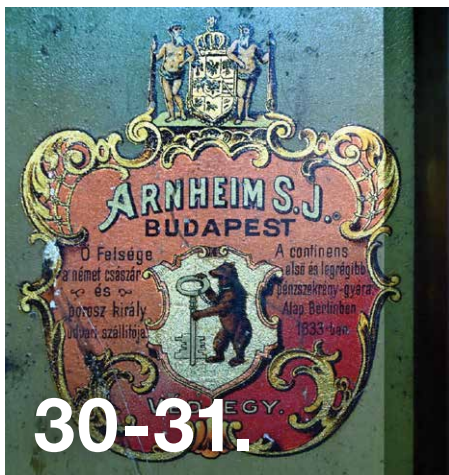
ÉVTIZEDEKEN ÁT

16-17 Ápoló gondoskodás
Zima Mária

ALUMNI-DÍJ

18-19 DE Alumni Díj 2023:
gyorsan reagálni
a változásokra
KITE Zrt.

TARTALOM

KARRIER

20-21 „Pillanatok alatt váltam szurkolóvá”
Mitró Gabriella

SOKSZÍNŰSÉG

22-23 „a Szívem már magyar...”
Fodor Zsuzsanna

24-25 Film(színház) az egész világ
Fejér Tamás

TALÁLKOZTUNK

26-27 a Kossuth Lajos Tudomány-
egyetem Természettudo-
mányi Karának vegyész
évfolyama 1958–1963

28-29 Évfordamtalálkozók

KINCSEK AZ EGYETEMEN

30-31 Régi „mackó” az egykori
egyetemi postán

KÖNYVAJÁNLÓ

32 ÖRÖKSÉGÜNK – szobrok
a Debreceni Egyetemen

AKIKRE BÜSZKÉK VAGYUNK

33 Akikre büszkék vagyunk
A DE elismert kiválóságai

IN MEMORIAM

34 2023-ban elhunyt egyetemi
dolgozók, hallgatók

Hivatása a gyógyítás

Papp Mária belgyógyász, gasztroenterológus, tanszékvezető egyetemi tanár, a Gasztroenterológiai Klinika igazgatója, a Klinikai Központ orvosszakmai alelnöke, emellett a hepatológiai kutatócsoport vezetője. Oktat, nemzetközileg elismert tudományos tevékenységet végez, de a legfontosabb, legszebb feladatának a betegek gyógyítását tartja. Azt vallja, hogy szakmai és tudományos fejlődését nagymértékben segítette, hogy a Debreceni Egyetemen tanult és több mint húsz éve itt dolgozik. Úgy véli, az egyetemen minden lehetőség adott ahhoz, hogy megvalósítsa álmait, céljait.

■ CZELLÁR ANIKÓ

Papp Mária Gyöngyösön született, Budapesten járt középiskolába és a Debreceni Egyetemen kezdte el orvosi tanulmányait. Azt mondja, a véletlennek köszönheti, hogy Debrecenben lett egyetemista, de ha most kellene döntenie, már tudatosan ezt az egyetemet választaná.

– Amellett, hogy a klinikum teljes vertikumában magas szintű az oktatás, fontos az alapszintű alkalmazott kutatások megismerése, megismertetése. A Debreceni Egyetemen a tudományos tevékenység és a gyógyítás összekapcsolása is remekül megvalósítható. Nagyon jól szervezett egyetemi campusunk van, ami jelentősen megkönnyíti a különböző szakterületek közötti tudományos kollaborációt – mondta Papp Mária.

1999-ben végzett summa cum laude eredménnyel az Általános Orvostudományi Karon, majd rezidensként a Belgyógyászati Klinikán kezdte meg munkáját. Azóta is csak a Debreceni Egyetemen dolgozott.

– Engem elsősorban az tartott itt, hogy a Debreceni Egyetemen minden feltétel adott volt a szakmai és a tudományos fejlődésemmel. Úgy érzem, hogy itt megvalósíthatók azok a célok és álmok, amelyeket kitűztem magam elé. Nem dolgoztam más intézményben, hosszabb külföldi tanulmányúton sem voltam. Természetesen mindig voltak és jelenleg is nagy számban vannak magyar és nemzetközi együttműködéseink, de alapvetően a Debreceni Egyetem nagyon jó bizonyíték arra, hogy az itteni infrastruktúrát, kollaborációs hálózatot igénybe véve is lehet fejlődni, je-

lents tudományos és szakmai sikereket elérni – tette hozzá.

Kezdetben az volt a terve, hogy hematológus lesz, de végül a belgyógyászat után gasztroenterológia szakvizsgát tett. Döntésében meghatározó szerepet játszottak tanárai, akik segítettek tudományos karrierjét, támogatásukkal jelentős kutatásokba kapcsolódhatott be az egyetemen.

– Amikor 1999 októberében az akkori 2-es számú Belgyógyászati Klinikára kerültem, még hematológusnak készültem. Az egyetemi évek alatt ugyanis tudományos diákköri munkám során a vérlemezke működési zavarairal foglalkoztam, Dr. Hársfalvi Jolán tanárnő irányításával. Rezidensként munkámat a gasztroenterológiai osztály vérző szubintenzív részlegén kezdtem el. Az első tudományos cikkek egyike, amit

olvastam, az a metaanalízis volt, mely elsőként számolt be arról, hogy májcirrózisos betegekben a nyelőcső varixvérzés során profilaktikusan adott antibiotikus kezeléssel a kórkép halálózása jelentős mértékben csökkenthető. Ezt követően részese lehettem a norfloxacin profilaxis hazai bevezetésének. Udvardy Miklós professzor által kijelölt első kutatási területem is ehhez kapcsolódott, a myeloperoxidáz enzim jelentőségét vizsgáltuk nyelőcső varixvérző betegekben. Ezt követően már nem volt kérdés, hogy szívesen folytatnám a gasztroenterológia területén a gyógyító-kutató munkámat – elevenítette fel.

Döntését soha nem bánta meg, hiszen számára a gasztroenterológia sokrétű, változatos és izgalmas szakterület.

– A gasztroenterológia és azon belül a hepatológia nemzetközi szinten a legversenyképesebb szakterületek közé tartozik, egyes országokban nehezebb bejutni a gasztroenterológiai szakképzésbe, mint egy idegsebész rezidensi állást elnyerni. Ennek részben az az oka, hogy a belgyógyászati jellegű szakmák közül ez egy igen gyorsan fejlődő, innovatív terület. Nemcsak konzervatív aspektusa van, hanem invazív beavatkozások is történnek, amely a manuális szakmák iránt érdeklődők számára igen vonzó. Ugyanakkor igazi kihívást jelentenek a komplex, ritka betegségek, melyek a differenciál diagnosztikai készségeket fejlesztik. Határterület a sebészet és a belgyógyászat között. Akut, akár intenzív terápiát igénylő esetektől a krónikus kórképekig a teljes spektrumot lefedik a páciensek. Ennek fényében várhatóak azonnali sikerélmények, gyors gyógyulások, valamint hosszabb orvos-beteg interakciót igénylő gondozási programok is. Tehát nagyon változatos és színes a paletta – beszélt szakterületéről Papp Mária.

Pályafutását a hepatológia területen kezdte. A PhD-fokozat megszerzéséig (2008) és az azt követő két évben a gyulladásos bélbetegségekkel és a coeliakiával foglalkozott. A biomarker kutatások, a klinikai vizsgálatok tervezése és kivitelezése során ezen a területen szerzett tapasztalatokkal felvértezve 2010-ben jött el az idő, hogy hepatológiai munkacsoportot alakítson.

– A munkacsoport úttörő munkája során több, mérföldkönek tekinthető esemény történt. 2016-ban az Európai Májkutató Társaság Krónikus Májbetegségekkel foglalkozó konzorciuma (EASL EF-CLIF) a kelet-közép-európai régióból elsőként akkreditálta az akkor még nem Önálló Gasztroenterológiai Tanszékét európai hepatoló-

giai referenciacentrumként, míg 2019-ben az Európai Referencia Hálózat Ritka Májbetegségek konzorciuma (ERN-RARE-LIVER) Centrum akkreditációját is megkaptuk. Azaz a Debreceni Egyetem felkerült az európai hepatológia térképére, de ami ennél sokkal fontosabb, hogy a betegállás során sikerült a klinikai kutatásainkat a gyógyítás szolgálatába állítanunk. Ma már az európai tudás meghonosítása, a még magasabb szintű-, és betegközpontú ellátás jellemzi a hepatológiát – fűzte hozzá a professzornő.

„...Úgy érzem, hogy a Debreceni Egyetemen megvalósíthatók azok a célok és álmok, amelyeket kitűztem magam elé...”

A hepatológiában elért eredmények mellett a másik nagy büszkesége, hogy a Debreceni Egyetem Klinikai Központjában Magyarországon elsőként 2021. november 15-én megalakult az önálló Gasztroenterológiai Klinika, melyet igazgatóként vezet.

– A klinika megalapításával a hazai gasztroenterológia fejlődése egyedülálló lehetőséget kapott. Az önálló szervezeti egység biztosítja a betegellátás színvonalának és minőségének folyamatos növekedését az európai irányvonalak mentén. A Debreceni Egyetemen eddig nem elérhető modalitások bevonása is így válik lehetővé. Az új klinika nemcsak az egészségügyi ellátás fontos egysége, hanem az oktatás és a kutatás fejlődése is sokkal inkább biztosított infrastruktúrális és humán erőforrás oldalról – ismertette.

Munkatársaival jelenleg is több kutatási projekten dolgozik. Többek között vizsgálják az emberi bélflórának a májelégtelenség és a májbetegség dekompenzációjának kialakulásában betöltött szerepét. Az Európai Unió által támogatott MICROB-PREDICT kutatási program keretében új, mikrobiom-alapú tesztek és diagnosztikus eszközök kidolgozásával foglalkoznak, melyek segítségével a májcirrózisan és ACLF-szindrómában szenvedő betegek számára korszerűbb, egyénre szabott kezeléseket fejleszthetnek.

– Egy másik nagyon érdekes program, ami- ben dolgozunk, az az autoimmun májbetegséggel élők életminőségének javítását tűzte ki célul. Ez egy hároméves tudomá-

nyos vizsgálat, amely a „Ritka Betegségek Európai Közös Programjai (European Joint Programmes on Rare Diseases [EJP ED] keretében nemzetközi konzorciumi pályázatban valósul meg. A vizsgálatban résztvevők segítséget kapnak a krónikus betegség okozta lelki problémák feldolgozásában, a depresszió és a szorongás kialakulásának elkerülésében, sorstár segítőkön keresztül – mutatta be tudományos tevékenységét. Munkáját, eddigi eredményeit számos ösztöndíjjal, kitüntetéssel ismerték el. 2021-ben például az egészségügyi ellátás érdekében kifejtett kiemelkedő szakmai tevékenységéért Pro Sanitate díjban részesült. Kiemelkedő oktatói, kutatói tevékenysége és kimagasló tudományos, szakmai munkássága elismeréseként pedig idén elnyerte a Gróf Tisza István Debreceni Egyetemért Alapítvány Professzora címet. Szakmai tervei között szerepel, hogy a hepatológia mintájára a gasztroenterológia egyéb területein is munkacsoportokat hozzon létre, melyek biztosíthatják a folyamatos fejlődést és az egyéb szubdiszciplínák integrációját az európai gasztroenterológiába.

– Én abban hiszek, hogy ma már nem az individumnak, az egyéni teljesítménynek, hanem sokkal inkább a csapatmunkának van jelentősége. A Debreceni Egyetemen ez is tökéletesen megvalósítható, hiszen nagyon felkészült szakemberekből igazán kiváló munkacsoportokat lehet kialakítani – vallja Papp Mária.

A tudományos tevékenység és a klinikaigazgatói feladatok mellett rendkívül fontosnak tartja azt is, hogy a minél több időt fordíthasson a gyógyító munkára.

– A gyógyítás a hivatásom és ezt szeretem minden munkám közül a legjobban. Nem lehet azt az érzést leírni, amikor vissza tudjuk adni valakinek azt a lehetőséget, hogy teljes értékű, de legalábbis minőségi életet tudjon élni. Ugyanakkor a sok szerteágazó feladat mellett nagyon nehéz jól beosztani az időt, és nem is mindig sikerül. A rengeteg sürgős feladat néha a fontosak elől veszi el a helyet. Az egyensúly megtalálásán folyamatosan dolgozom – fogalmazta meg.

Papp Mária férjét, Dinya Tamás sebész, onkológust is a Debreceni Egyetemnek köszönheti. Orvostanhallgatóként találkoztak, igaz nem a legromantikusabb körülmények között, hiszen patológia gyakorlatokon, a boncasztal mellett ismerkedtek meg. Már több mint húsz éve alkotnak egy párt, házasságukból három gyermek született.

Egy jól sikerült pályaválasztás

Lőrinczi Béla Zsigmond 50 éve szerzett építész diplomát a Debreceni Egyetem egyik jogelődjének számító debreceni Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskolán. A dokumentum az egész életét alapjaiban határozta meg – derült ki a vele készített beszélgetés során, amelyben egyebek mellett arról is szó esett, hogy mit gondol a debreceni Aranybika Szálloda tervezett új szárnyáról és a világban tapasztalható felhőkarcoló építési versenyről.

■ OROSZ CSABA

Jubileumi díszokleveleket vehettek át a Debreceni Egyetem Műszaki Karán (DE MK) ez év nyarán azok a mérnökök, akik öt évtizeddel ezelőtt a kar jogelőd intézményében, az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskolán építőipari és építőgépezés szakokon szereztek diplomát. Az ünnepségen 65 egykori hallgató kapott Arany Díszoklevelet.

A jubileumi diplomaosztó ünnepségen Husi Géza, a DE MK dékánja elmondta: amikor a kitüntetettek megkezdték tanulmányaikat, még 200 alatt volt a tanulók száma, ma 3100 hallgatójuk van, akik közül több mint ezren külföldiek. A képzési kínálat is sokat fejlődött, bővült azóta, a debreceni műszaki képzés a Közép-Európában minősített 240 képzőhely között a 40-60. helyet foglalja el a rangsorokban – büszkélkedett a dékán.

Az ünnepségen az 1973-ban végzetek nevében Lőrinczi Béla Zsigmond mondott köszönetet egykori képzőhelyének és tanáraiknak azért, hogy olyan tudásanyaggal látták el őket, amellyel a szerteágazó építész szakterületen sikerrel tudták gyakorolni hivatásukat.

A műszaki pálya felé

Lőrinczi Béla Zsigmond Tiszacsegén született, 1946-ban. Az általános iskolát helyben végezte. Boldog gyermekkor tudhat maga mögött. Otthon volt egy műhely, ahol barkács ötletei megvalósításához szinte mindenféle a vas és a fa megmunkálásához szükséges szerszámot megtalált.

– A Tisza közelsége a természet és a horgászat ismeretét, szeretetét adta. A kagylók égkék és halvány rózsaszín gyöngyházából, kis szivecskékből álló nyakláncot készítettem. Ugyanakkor olyan földhözragadt dolgokat is megismertem, mint a disznóölés és feldolgozás fortélyai, hogyan kell a fákat beoltani, a fűzfából sípot, furulyát faragni. Szerettem a kémiát, a fizikát, nagyon érdekelt mi miért történik. Ezért a vegyész szakma mellett döntöttem, de a debreceni Vegyipari Technikumba az első felvételim nem sikerült. Egy év gimnáziumot végeztem Hajdúnánáson, ahol rendeződtek ismereteim és másodjára már felvettek – magyarázta.

A hajdúnánási gimnáziumban latint is tanult, a versek és a zene is hatottak rá. A néptánc körben megismerte a mozgás, a közösség

erejét. A Vegyipari Technikum az egyik legerősebb középiskolája volt Debrecennek. Minden osztálytársa felsőfokú végzettséget szerzett. Több tantárgyat egyetemi tankönyvből tanítottak, amit nem lehetett megkapni, lediktálták nekik. Kollégiumba nem vették fel, mert az apja nem szegény munkás volt, hanem szegény boltos és ez akkoriban osztályidegennek számított.

– Hét helyen laktam albérletben, sokszor fűtetlen szobában. Felfedeztem a meleg pályaudvari kultúrvárosban tanulás lehetőségét. Az Építők Hajdú Néptáncgyűttesében táncolhattam, de az érettségi miatt a külföldi turnéről lemaradtam – emlékezett.

A katonaság 1966. végétől 1969. elejéig tartott a debreceni Péterfia utcai Laktanyában vegyvédelmi-műszaki szakaszban írnokként szolgált.

– Egyebek mellett tiszteknek és tisztelgyetteseknek ismertettem a vegyi harcanyagok kimutatásáról, a vegyi sugármentesítésről szóló tananyagot. Nem volt rossz dolgom a többiekhez képest, állandó kimenőm volt, de haza csak egyszer mehettem, így nagyon hosszú volt három

karácsonyt meg szilvesztert ott tölteni – fogalmazott.

Leszerelés után vegyésztechnikusként a születési helyéhez közeli Tiszai Vegyi Kombinátnban kapott munkát, amit nem szeretett, ezért gyorsan váltott. Még abban az évben a Debreceni Egyetem Szervetlenkémiai Tanszékén laboráns lett. Két adjunktusnő laborkísérleteiben segédkezett, ami annyira tetszett neki, hogy fél év alatt eldöntötte továbbtanulni, de a gyenge kereseti lehetőség miatt nem a vegyészetet, hanem az Ybl Miklós Építőipari Műszaki Főiskola akkor induló Magasépítész Szak nappali tagozatát választotta. Ezt a döntést azzal is magyarázta, hogy ismerte az építőipart, az általános iskola felső tagozatától kezdve nyári szünetekben kőművesek mellett segédmunkásként dolgozott. Az otthoni építkezéseken is gyakran találkozott a malterrel, meg a téglával, amik tetszettek neki.

– A főiskolán a tananyag egyetemi szintű volt. Az éves épülettani rajzok elkészítésének módja és minősége adott egy rangsort. Az építőipari technikumból érkezettek nagy előnnyel rendelkeztek, de a harmadik évre már eltűnt a különbség. Nagy tudású, jó módszerekkel tanító tanárokkal találkoztam. Báthory Sándor tanár úr például szigorúan megkövetelte az általa leadottak megtanulását és ennek súlyát mindenki érezte – emlékezett.

A tervezési órákat Mikolás Tibor a Debreceni Tervező Vállalat igazgatója tartotta, aki az oktatásba gyakorlati tapasztalatait is beillesztette. A sokszor éjszakába nyúló rajzkészítések során megismerték, mi a kitartás, a szorgalom, a megfelelni akarás, illetve a megfelelni tudás. Tanáraiktól nemcsak az órákon leadott tananyagot, hanem életerőt, bölcsességet, a vizsgákon sokszor emberséget és a küzdés fontosságát is megtanulták, ami az élet egyéb területein is sokat segített.

A munkás évek

Amikor végeztek minden megyében állami és tanácsi fenntartású építő és tervező vállalatok működtek, itt lehetett az elméleti képzést a gyakorlatba átültetni. Lőrinczi Béla Zsigmond egy évfolyamtársa édesapjának jóvoltából a Heves Megyei Beruházási Vállalatnál volt ösztöndíjas, ahol öt évet dolgozott. Magasépítési beruházások megvalósításának szervezésével, műszaki ellenőrzésével foglalkozott a tervezéstől a kulcsátadásig. Egyebek mellett az Egri Vár rekonstrukciójában és a noszvaji Kádár-bunker kialakításában is részt vett.

Debreceni származású építészművész feleségével 1973-ban kötött házasságot, amit a debreceni Aranybikában tartott lagzi kö-

vetett. Mivel mindketten Egerben találtak munkát, ott építettek családi házat, ma is ott élnek. A kapcsolatból egy lánya született. 1978-ban az Egri Városi Tanács Műszaki Osztályán vállalt munkát, ahol elsőfokú építésügyi hatósági munkát végzett, valamint tanácsi beruházásokban, állami lakásépítésekben is volt feladata. A 25-ös főút városi szakaszának a kisajátítási és területelőkészítési munkáinak sikeres végigvitelért miniszteri dicséretben részesült.

– A legnagyobb számban az egri járásban található családi házakat terveztem, de ugyancsak az én tervezői és műszaki ellenőri munkám a felsőtárkányi Faluház, ami a környékbeli falvaknak is kulturális központjává vált. Tetőszerkezetének légifelvele is egyedi harmóniát mutat. További jelentősebb létesítményem az Egerben található, öt épületből álló Szent István Hotel. Ennek a komplexumnak része egy a Római Katolikus Egyház által felszentelt Kis templom, mely a határainkon kívül élő magyarok találkozóhelye. A hotel további különlegessége, hogy az egyes épületeket alagutak kötik össze, melyeken keresztül rossz időben is könnyen lehet közlekedni. Egerben nem szokatlanok a pincék. A város alatti pincerendszer 147 kilométer hosszú, a világon a negyedik leghosszabb. A házak jelentős része az alagutakból kitermelt kövekből épült – tette hozzá.

1984-ben a Heves Megyei Bíróság területén ingatlanforgalom és beruházás szakterületen igazságügyi szakértői jogosultságot kapott. A szakminisztériumnál építésügyi és közigazgatási alap- és szakvizsgát tett, így szakértői tevékenysége kiegészült.

1998-tól ingatlanforgalom, épület-, műtárgy-, és építménytervezés, kivitelezés, magasépítőipar, építési szakipar és építésügyi igazgatás szakterületekkel is foglalkozik. Ugyanakkor az Építész Kamaránál Építész tervezői, felelős műszaki vezetői, építész műszaki ellenőri jogosultságokat szerzett. Ezt folytatta a rendszerváltás után az önkormányzati rendszerben is. Később a műszaki szakértői jogosultságot is megkapta, melyek jelenleg is érvényesek. Az önkormányzatnál ingatlanközvetítői jogosultsággal is rendelkezik. Jelenleg az épületszerkezet és ingatlan értékelés a szakterülete.

2006-ban nyugdíjba ment. Ennek ellenére az Igazságügyi Szakértői Kamaránál és a Magyar Építész Kamaránál a fentiekben ismertetett jogosultságait rendszeres képzéssel ma is fenntartja, aktívan dolgozik.

– Azt, hogy ilyen színes, érdekes életpályát tudtam befutni egyértelműen a Debreceni Főiskolának köszönhetem. Megtanították nekünk, hogy az új technológiák, anyagok és megrendelői igények miatt a jó építés

holtig tanul. Az ötven év alatt nagyjából két egyetemnyi új tudással kellett magunkat még felvértezni ahhoz, hogy elismert szakembernek fogadjon el szakmai környezetünk – emelte ki.

Az építészet múltja és jövője

Családi kirándulások alkalmával Lőrinczi Béla Zsigmond számára az egyik legfontosabb, hogy megnézzék az adott városok nevezetes épületeit. Ő leginkább a szecessziós és a barokk építészeti stílusokat kedveli. Magyarországon a kedvenc városai Eger és Kecskemét, a legszebb épületnek az Országházat tartja. A kedvenc építész Le Corbusier. A magyar építészek közül a sok jellegzetes stílusjeggyel rendelkező Makovecz Imre munkáit értékeli kiemelkedőnek. Szerinte Makovecz egyik legjobb épület-együttese az Egri Uszoda, melynek építését az elejétől a végéig nyomon követte.

– Nem állnak hozzám közel azok az építészeti megoldások amikor egy egységes stílusú, például barokk épületsorba egy minden díszítéstől mentes, modern épületet építenek. Nem szeretem azokat az öncélú megoldásokat, amikor az építész azt akarja megmutatni, hogy az ő ötlete a legjobb, még ha az nagyon kontrasztos és nem illeszkedik a környezetéhez, akkor is. Egy újonnan kialakított építési területen, a szabadon álló beépítésű, minimál stílusú épületekből is lehet tetszetős, nem hivalkodót létrehozni. Annak sem vagyok a híve amikor öt-hat olyan stílusjegyet igyekeznek egy épületen összezsúfolni, amik nem simulnak egymáshoz – vélekedett.

Azt az elképzelést jónak tartja viszont, mely szerint a Debreceni Aranybika Szálloda úgynevezett Ezüst Bika részét lebontanák és a helyére megépülne a szálloda meglévő épületének a letükrözése, vagyis egy ugyanolyan szárny. Úgy gondolja, hogy a Nagytemplom előtti történelmi térbe jobban fog illeszkedni egy ilyen épület, mint az ott álló idegen panel. Arról, hogy a világ gazdag országai közül több azért verseng, hogy ki tud magasabb és minél különlegesebb felhőkarcolókat építeni azt gondolja, hogy ez nem egészséges, az emberi hivatkozás túlhajtott formája. Ugyanakkor azokban a városokban elfogadhatónak véli a toronyházak építését, ahol a zsúfoltság miatt már nincs hely vízszintesen terjeszkedni.

– Az építészet, melynek csaknem minden területére jogosultságot szereztem, egy örök-ké megújuló formavilág, mely kompletten tükrözi a kor szellemi fejlettségének szintjét – foglalta össze szakmája iránti tiszteletének lényegét Lőrinczi Béla.

Nyitottan a nagyvilágra

■ BÖGRE ZOLTÁN

Az egyetem támogatásával külföldi rész-képzéseken, szakmai gyakorlatokon, rövid tanulmányutakon, vagy nyári egyetemeken vehetnek részt az intézmény hallgatói, akik az Európai Unió legnagyobb mobilitási programja, az Erasmus+ keretében elsősorban a DE európai partnerintézményeinek egyikében tanulhatnak, vagy külföldi cégnél gyűjthetnek elengedhetetlen szakmai tapasztalatokat.

Az elmúlt években a 2021-ben zárult Campus Mundi program támogatásával praktikusan a világ bármely pontjára kiutazhattak hallgatóink, így például Japánba, Dél-Koreába, Kubába, az Amerikai Egyesült Államokba, Ausztráliába vagy akár Új-Zélandra is eljutottak. Szintén kinyílnak előttük a világ kapui a közép-európai partnerintézményekbe utat mutató CEEPUS program jóvoltából, valamint az ISEP program keretében főként az Amerikai Egyesült Államok egyetemeire juthatnak el, de állami ösztöndíjak, és az egyetem bilaterális szerződése is segítik a hallgatói kiutazást.

Az egyetemi centrumok megszűnése óta az intézmény szervezeti egységként működő Nemzetközi Irodának stratégiai fontosságú szerep jut a DE külföldi partnerhálózatának bővítésében és fenntartásában, valamint a

hallgatói, oktatói, kutatói mobilitási programok működtetésében, ugyanakkor az iroda nemcsak szervezi ezeket a lehetőségeket, hanem összekötő kapocs is egyben az egyetemi polgárság és a nagyvilág között. Jánosy Orsolya, a Nemzetközi Iroda vezetője szerint az elsődleges cél mindig az volt, hogy megismertessék a hallgatókkal, oktatókkal a különféle programok nyújtotta lehetőségeket és naprakész információkkal lássák el őket a pályázatok menetével, hátridejével kapcsolatban.

– Mióta létezik Debrecenben felsőoktatás, azóta vannak nemzetközi kapcsolatok, és ezeket a tevékenységeket mindig szervezni kellett. A kétezres évek elején a Külső Kapcsolatok Igazgatósága felelt a határon átnyúló együttműködésekért. A célok azóta sem változtak, noha akkoriban még nem voltak ilyen sokrétű mobilitási lehetőségek, az uniós programok bővülésével azonban a világ legtávolabbi pontja is elérhetővé vált. A Debreceni Egyetem erősségét a széles spektrumú angol nyelvű programok adják, ma már minden területen kínál angol nyelvű képzéseket az intézmény, ez jelentősen vonzóvá teszi a külföldi partnerek körében. Míg a 2000-es évek elején csak az ÁOK kínált angol nyelvű képzést a külföldi hallgatók számára, 2007 után megindult az angol

Világszerte kiterjedt nemzetközi kapcsolatrendszerrel rendelkezik a Debreceni Egyetem, külföldi partnerintézményeinek száma meghaladja az ötszázat. A mobilitás jegyében a hallgatók a világ minden pontján folytathatnak tanulmányokat, de a külföldi diákok részéről is élénk az érdeklődés az intézmény oktatási kínálata iránt. A szerteágazó kapcsolati rendszer egyik alappillére a Debreceni Egyetem Nemzetközi Irodája, mely hosszú évek óta koordinálja, szervezi a külföldi tanulmányi és gyakorlati célú utazásokat, emellett irányítja a határon átnyúló oktatói és kutatói együttműködések is.

nyelvű képzések fejlesztése az egyetem szinte összes karán. Így a hozzánk rész-képzésre érkező külföldi hallgatók könnyen találnak otthoni képzésükbe illeszkedő tárgyakat Debrecenben – mondta az iroda vezetője.

A mobilitási programok szervezése, koordinálása már egy jól beállt rutin szerint működik a kari koordinátorok aktív részvételével, támogatásával, ugyanakkor állandó feladat mederben tartani a folyamatosan bővülő nemzetközi kapcsolatokat. A Nemzetközi Iroda szakemberei számára azonban nem ez, hanem a váratlan helyzetek kezelése, az azokra adott válaszreakciók jelentik a legnagyobb kihívást. Jánosy Orsolya úgy véli,

hogy higgadtan és gyorsan kell cselekedni azokban a helyzetekben is, amelyekre senki nem lehet felkészülve.

– A hirtelen felmerülő világpolitikai helyzetek kezelése, korábban a járvány, a törökországi földrengés, most az ukrán-orosz helyzet, vagy az izraeli-palesztin háború jelentősen befolyásolja a nemzetközi kapcsolataink egyébként jól működő rendszerét, ilyen esetekben az emberi sorsok adják a legnehezebben megoldható feladatokat, de próbálunk mi lenni az a biztonsági háló, mely folyamatos segítséget, támogatást nyújt. Amellett, hogy segítenünk kell a beérkező hallgatók és oktatók beilleszkedését, támogatjuk őket mindennapi problémáik megoldásában, történhetnek azonnali megoldásokat sürgető események a mi hallgatóinkkal is külföldön. Előfordult már olyan helyzet is a közelmúltban, hogy a külföldön kritikus érzelmi állapotba került hallgatókat itthonról a Mentálhigiénés Központ bevonásával, rendszeres online kapcsolattartással szólítottuk meg a mobilitás során, mert szerette volna a szemesztert külföldön befejezni és nem akart hamarabb hazajönni. Fontos, hogy a hallgatók tudják, hogy bármilyen élethelyzetben számíthatnak az irodára. Kicsit úgy kezeljük őket, mint a saját gyerekeinket, felelősséget érzünk irántuk a külföldi tartózkodásuk során – tette hozzá. A járványhelyzet után lassan, de biztosan helyreálltak a nemzetközi kapcsolatok, a Nemzetközi Iroda vezetője úgy látja: nemcsak újra a normális kerékvágásba kerültek ezek, hanem a korábbinál is nagyobb méreteket öltöttek a kiutazások, hiszen a covid után még élénkült is a kereslet az egyetemi képzések és a külföldi tanulmányutak iránt – a bezártság még vonzóbbá tette az utazást.

– A covid megtanított minket arra, hogy nagyon jól lehet online is közösen dolgozni, együttműködni és az online illetve a „blend-ed” típusú képzéseknek is helye van a nemzetközi palettán. Meggyőződésem azonban, hogy a személyes találkozások, egyezteté-

sek nem minden esetben helyettesíthetők online formákkal, és a mobilitásnak, utazásnak mindig is fontos szerepe lesz a nemzetközi kapcsolati háló fenntartásában és fejlesztésében, de a már kialakult kapcsolatok jól működtethetők online kapcsolattartással is. Irodánk a közös online képzések fejlesztésében is részt vesz, erre jó példaként szolgálhat a malajziai Sunway University-vel kialakított Erasmus+ együttműködés, melyben a kölcsönös oktatócserék mellett a Bölcsészettudományi Kar Angol-Amerikai Intézete közös online órákat szervez a malajziai partneregyetemmel. Olyan új platformokat, együttműködési formákat tanultunk meg használni, melyek előnyeivel korábban nem számoltunk – tette hozzá.

„...A Debreceni Egyetem erősségét a széles spektrumú angol nyelvű programok adják...”

A Nemzetközi Iroda minden évben számos programot, rendezvényt tart, melyek segítenek megismerni a határon átnyúló kínálatot, és bemutatják azokat a desztinációkat, intézményeket, melyekkel a Debreceni Egyetem kapcsolatban van. A Külügyi Börze, az Erasmus Days, a Mobility Café, a különféle workshopok, online és személyes konzultációk révén tájékozódhatnak az egyetem hallgatói, oktatói a legújabb trendekről, együttműködésekről. Ugyanakkor az iroda folyamatosan figyeli a hallgatói visszajelzéseket is a népszerű célországokkal kapcsolatban, igyekszik a hallgatói igények tudatában bővíteni a kapcsolatrendszerét. A Távol-Kelet, Japán, Dél-Korea, vagy az angol nyelvterületek, mint az USA, Kanada, Ausztrália, de még az Egyesült Királyság irányába is nagyobb hallgatói érdeklődés mutatkozik, mint amennyit a jelenlegi partnerségeinkkel le tudunk fedni, ezért a kapcsolatok ilyen irányú erősítése mindenképp fontos célunk – hangsúlyozta az irodavezető.

– Dolgozunk az amerikai kapcsolatok erősítésén, a mobilitási lehetőségek bővítésén, de egyrészt finanszírozást kell szereznünk a mobilitások támogatására, másrészt vonzóvá kell tenni magunkat az amerikai hallgatók számára a hallgatói cserék elindításához. A kiutazások támogatására jelenleg az Erasmus+ program forrásait tudjuk használni, míg korábban a Campus Mundi program támogatásával is tudtak a hallgatók az USA-ba utazni. Különböző képzési területekről sokan vettek részt főként nyári szakmai gyakorlaton a program keretében. Érdekes kérdés, hogy mi tesz egy adott országot, egyetemet vonzóvá a cserehallgatók számára. Egy kaliforniai szociológus doktorandusz például azért pályázik Fulbright ösztöndíjjal Debrecenbe, mert tanulmányozni akarja az itt tanuló rendkívül élénk afrikai hallgatói közösség életét, amiről egy korábban Debrecenben tanító oktatója mesélt neki. Pár évvel ezelőtt az Erasmus programban Debrecenben tanult az a török diáklány, akit 1999-ben, 3 éves korában Mancs mentett ki a romok alól az izmiti földrengés után. Ő Magyarországot második hazájának tekintette és fontosnak tartotta, hogy egyetemi tanulmányai egy részét nálunk töltsék. A Távol-Keleten zenei képzésben tanuló hallgatók számára a magyar zenei képzés a Kodály-módszer miatt vonzó, ugyanakkor a K-Pop irányzat népszerűségével ugrásszerűen megnőtt hallgatóink érdeklődése a dél-koreai tanulmányok iránt – fogalmazott a Nemzetközi Iroda vezetője. Az iroda jelentős szerepet vállal az oktatói és a munkatársak képzési célú mobilitásainak szervezésében is. Évente 150-200 egyetemi szakember részesül támogatásban tanulmányútja megvalósításához az Erasmus program keretében, és 100-120 külföldi oktató érkezik hozzánk a partneregyetemekről. Új partnerségek kialakításakor először mindig az oktatócserékre törekszünk, ezáltal ugyanis már rögtön az együttműködés kezdetekor megismerhető a másik fél oktatási rendszere, képzési kínálata és ennek tudatában tudjuk a hallgatói cseréket is elindítani.

„Nincs boldogabb annál az embernél, aki másokat boldoggá tud tenni”

Pókay Árpád 26 éve nyugdíjas, de 85 évesen még mindig vannak magántanítványai. Öt unokája van (Pál Dávid, Pál Ádám és Pál Anna, Pókay-Kis Réka és Pókay-Kis Kende), és nagy bánatára nem mind a TÁG-ban tanul, bár nagyon örül, hogy olyan is akad közöttük, aki matematikaversenyre jár.

■ POGÁNY EMESE

– Debrecenben születtem, édesapám az egyetemi gyógyszerárban volt gyógyszerész, édesanyám a fül-orr-gége klinikán műtősnő. Édesapám Gyergyószentmiklósról származott, édesanyám maroscapói. 1936-tól Tégláson éltek, de 1940-ben „hazaköltöttünk”, mert édesapámnak hiányoztak a hegyek. Gyergyószentmiklóstól nem messze, Ditróban kezdett el dolgozni gyógyszerészként. A nővérem 1937-ben született, én 1938-ban, a húgom '43-ban. Édesapám azonban beteg lett, Debrecenben kezelték, de végül '43-ban meghalt. Mivel édesanyám lánytestvérei már Debrecenben éltek, 1944-ben mi is ideköltöttünk. 1945-ben azonban lezárták a határt, és 5 évig nem tudtunk visszamenni. Mindenünk ott maradt, de egy baráti család mindent összeszedett, és a csűrjükbe elhelyezte. Fantasztikusak az erdélyi emberek! A három nagynéném felváltva segített édesanyámnak. Én a Pacsirta utcai általános iskolában végeztem az első elemi, a háború miatt kétszer. Második osztálytól az evangélikus iskolába jártam, ahol nagyon jó volt a testnevelő tanárom, hatalmas szeretettel foglalkozott velünk.

Nyolcadikos koromban az összes 60 méteres síkfutást megnyertem a megyében. Mindegyik váltófutáson részt vettem. Induláskor mindig 5-6 méter előnyt szereztem, így a csapatunk mindig nyert. Az iskolai magasugrásversenyt 135 centivel nyertem meg, a távolugrásban pedig második lettem. Mivel nagyon jól futottam, Debrecen engem küldött az úttörőolimpiára, ahol a 60 méteres síkfutásban második lettem. Hetedik és nyolcadik osztályban 27 érmet szereztem. Mikor elvégeztem a nyolcadik osztályt, sajnos a származásom miatt nem vettek fel a Fazekas Mihály Gimnáziumba, de a nővérem a Vegyipariba járt, és én is odakerültem. Az osztályunk 54 fővel indult, de az érettségire 27-en maradtunk. Középiskolában egy évig voltam a diáktanácsban a sportfelelős, aki az iskolában a sportversenyeket megszervezte. Mivel nem nőttem tovább, nem folytattam versenyszerűen a sportot, de az edzést nem hagytam abba.

Mi történt az érettségi után?

A Vegyipariban végzeteknek állást ajánlottak az érettségi után, én így kerültem Nyergetőfaluba a Viscosa gyárba. A matematikát szerettem, volt is érzésem hozzá. Középisko-

labán az első két évben Ördög Laci bácsi tanította, utána Nyeste Elek. Matematika szakra szerettem volna menni a Kossuth Lajos Egyetemre, de a fizikát nem szerettem, ezért az ábrázoló geometriát választottam mellé. Fontos volt, hogy felvegyenek, mert akinek nem sikerült továbbtanulni, azt elvették katonának három évre. A felvételi matematikából és fizikából kellett írni. A matematika jól sikerült, de a fizika nem. Ráadásul az „x-es” származásom miatt számítottam rá, hogy nem vesznek fel. Nekem azonban szerencsém volt, mert a nagynéném férjének, Gulyás Pál testvérének a férje professzor volt az egyetemen a magyar tanszéken (Juhász Géza), így bekerültem.

Milyen volt a Kossuth Lajos Tudományegyetemre járni az 50-60-as években?

Nagyon szerettem oda járni, kiváló oktatóink voltak, igazi oktatás folyt a karon. Jóindulatúak voltak a tanáraink, vizsgáztatáskor sem volt „vérengzés”. Nekem volt egy stratégiám vizsgázáskor. Névsor szerint mentünk be a szóbelire, de rám, ugye, soha nem az elején került sor, általában csak délután 2 óra körül. Én mégis bementem már reggel, és figyeltem, mit mesélnek a többiek, mit

kérdeznek a tanárok, én már ezek szerint vizsgáztam. Szorgalmas diák voltam. Vizsga után hazamentem, aludtam egyet, és utána már el is kezdtem a tanulást a következőre. Gyakran a diáktársaimnak is elmagyaráztam az anyagot, és ez nekem is segített. Én azt szerettem, ha az első vizsga karácsony után volt, de az egyik évben a csoporttársaim már karácsony előtt szerettek volna elmenni projektív geometriából. Kevés idő volt felkészülni, így minden tételből megtanultam egy keveset, hogy tudjak mondani valamit. Kettést kaptam, de legalább sikerült a vizsgám. Egyszer buktam meg a tanulmányaim alatt. Az egyetemen tanultunk dialektikus materializmust és tudományos szocializmust. Szorgalmasan készültem a vizsgára, ahol azonban elhangzott egy kérdés, amelyről nem beszélt a tanárunk – akkor egyest kaptam mindkét tantárgyból. Nekem ezek és a humán tárgyak nehezebben mentek, mert nagyon vizuális típus vagyok.

Mi történt végzés után?

Amikor elvégeztem az egyetemet, hatalmas tanárihiány volt vidéken, és én biztosan oda kerültem volna. Így a nagynéném újra elment Juhász Gézához, és az ő segítségével kerültem Debrecenbe, a Móra Ferenc Kollégiumba nevelőtanárnak. A tanulók 60 százaléka TÁG-os volt, így kaptam órákat a Tóth Árpád Gimnáziumban óraadóként. Egy kollégiumból nagyon nehéz volt átmenni egy gimnáziumba tanítani, de nekem megint szerencsém volt, mert a TÁG-ban tanító Berzi Imre elment az önkormányzathoz dolgozni, valaki más pedig az én kollégiumi helyemet nézte ki – így kerültem a TÁG-ba 1968-ban.

Milyen volt ez az időszak a gimnáziumban?

Nem voltak egyszerűek az első évek: egy év múlva három érettségiző osztályom lett, ráadásul Polgár Sándor adott nekem egy osztályt osztályfőnökként. Nyáron elolvastam a jellemzéseket a tanulókról, amelyeket abban az időben minden általános iskoláról kötelező volt írni. Megtaláltam a Kálóczi Ildikóról szólót, és láttam, hogy egy kiváló diák fog az osztályomba kerülni. Ő lett a KISZ-titkár, aki nagyon sok dologban segített nekem, és sok terhet levett a vállamról.

A magánéletben is történtek változások?

A feleségemmel, Fenyvesi Magdával a kollégiumban találkoztam '66-ban, mikor jött hozzám magánórára. 1968-ban született az első lányom, Andrea, 1973-ban a második, Beáta.

A tanítás mellett, úgy tudom, sok egyéb feladatot is vállalt a gimnáziumban.

Igen, ez így volt. Megörököltém Berzi Imrétől

Pókay Árpád átveszi a gyémántdiplomát 2022-ben

a tankönyvfelelős pozíciót, amelyet '68-tól '88-ig láttam el. '72-től '96-ig a szülői munkaközösség patronáló tanára voltam, nekem kellett szerveznem a szalagavatókon a jegyeladást. Ötször voltam osztályfőnök, 20 osztálykirándulást szerveztem, 10 másik osztálykiránduláson vettem részt. 12 évig voltam a matematika munkaközösség vezetője, 7 évig pedig a menza tanulószoba felelőse. Minden tárgyból tanulószobai foglalkozások voltak, korrepetálást kellett biztosítanunk a diákoknak, én osztottam be a kollégákat és a diákokat. Hatalmas feladat volt az órarend elkészítése, amelyet 18 évig csináltam. Ezt régen kézzel csináltuk! Általában az egész nyaram ráment, de aztán Kertész Béla készített rá egy számítógépes programot, és azután már egyszerűbb volt ez a feladat.

Soha nem akart máshol tanítani?

Nem, soha. Mindig nagyon jól éreztem magam a gimnáziumban, és ennek a fő oka Polgár Sándor igazgató volt. Ő nagyon jó emberismerő, és a végsőig diákpárti volt.

Nem csak a gimnáziumban tanított.

18 évig voltam óraadó az Ybl Miklós Műszaki Főiskolán. Hajdú Attila kért fel, matematikát és ábrázoló geometriát tanítottam a mérnökhallgatóknak. Érdekes feladat volt, bár meglátásom szerint nekik kevésbé matematikai a gondolkodás módjuk.

Tanár Úr nem szeretett buktatni?

Pályafutásom alatt három diákot buktattam meg. Ha valaki bukásra állt, próbáltam inkább feladatokat adni neki, hogy gyakoroljon. Attól, hogy valaki nem jól tudja a matematikát, még tisztességes, rendes, értékes ember válik belőle. Én mindig szerettem a

diákokat, és úgy éreztem, hogy ők is szerettek és szeretnek.

Tanár Úrnak van egy hobbija, amiről mindenki tudott.

Több mint 30 éve jógázom. A feleségem talált rá a jógára. Zoltai Miklós csinált egy látásjavító jógát, amely olyan hatással volt rám, hogy azt mondtam, én ezt sose fogom abbahagyni. Minden órán beszélt nekünk az életbölcseletekről, mint például „türelmes vagyok minden körülmények között”, „szeretet van bennem” stb.. Ezután minden szituációban ezeket alkalmaztam, és nagyon sokat segítettek. Egy év alatt a stressz 80 százalékát letettem, 25 évig szemüveget sem használtam. Ma is rendszeresen jógázok: reggel 1.5 órát, délután pedig egy félórát. Egyébként 1996-ban magam is jógaoktató lettem, vidéken tartottam órákat.

Gazdag élete volt Tanár Úrnak.

Úgy érzem, sikeres életet éltem, és most nagyon jól érzem magam. Hálás vagyok a szüleimnek, mert jó tulajdonságokat örököltém tőlük, és édesanyám nagyon jól, helyesen nevelt. Köszönetet kell mondanom a feleségemnek, mert nélküle nem érhettem volna ezt a sok dolgot az életemben. Polgár Sándor igazgató úrnak is hálás vagyok, mert megtanított az életbölcseletére. Hálás vagyok a tanítványaimnak, akik elfogadtak és szerettek, különösen a TÁG-os és nem TÁG-os orvosdiákjaimnak, akik már többször meggyógyítottak. Nem utolsó sorban pedig a jogának és a jógaoktatómnak, mert ez segített megtanulni stresszmentesen élni. A 60-as években hallottam a rádióban egy idézetet, ez lett egész életemben a hitvallásom: „Nincs boldogabb annál az embernél, aki másokat boldoggá tud tenni.”

Konstans kiválóság

A számok varázslatos, ám gyakran bonyolult világa sokakat ejt ámulatba vagy telít el félelemmel. Előbbiek közé tartozik Arnóczki Tímea, a matematikatudományok frissen végzett doktora, aki nemcsak a megszerzett tudás átadásával, hanem a középiskolában és az egyetemen szerzett színjeles érdemjegyeivel is kitűnik az egyetem polgárai közül.

■ PÁJER SZABOLCS

Gyermekkorodban először mi szerettél volna lenni és miért?

Mióta az eszemet tudom, mindig is tanár szerettem volna lenni. Nagypám tanító volt, édesanyám matematika-fizika szakos középiskolai tanár, szívesen folytattam volna ezt az utat. Már gyerekként figyeltem, ahogy anyukám dolgozatokat javít és bár egy kukkot sem értettem belőle, a javítási útmutató alapján előszeretettel kotyogtam bele. Megtiszteltetésnek éreztem, amikor én írhattam be az osztálynévsorokat a tanári zsebkönyvébe, bediktálhattam a jegyeket és segíthettem a bizonyítványok összeolvasásában. Örömmel állítottam össze én is dolgozatokat, először a plüssállataimnak, később a családtagoknak, az eredményekről pedig naplót is vezettem. Az iskolában élvezettel magyaráztam az osztálytársaimnak, ha valamit nem értek, és melengette a szívemet, amikor az volt a reakciójuk, hogy milyen jó tanár lennék. A tanári pálya iránti elkötelezettségem akkor csúcsonyult ki, amikor az egyetemen ténylegesen tanítani kezdtem. Szívvel-lélekkel tartottam az óráimat, évek múlva ha összefutok régi tanítványaimmal, a lelkesedésem az, ami azonnal eszükbe jut.

Hogyan emlékszel vissza a kisiskolás éveidre?

Egy kisvárosban, Vásárosnaményban nőttem fel, ott jártam általános iskolába, majd gimnáziumba. Igazi kis stréberként szerettem iskolába járni, viszont mindig szerény voltam, soha nem kiabáltam be a válaszokat, még jelentkezni sem mertem. Mielőtt iskolás lettem, nagypapám otthon megtanított írni és olvasni, de nem akartam ezzel dicsekedni, tanáraink számára csak hónapokkal később derült ki egy szülői értekezlet alkalmával.

Emlékszel még az első találkozásodra a matematikával?

Arra emlékszem, hogy míg oviban társasjátékozás közben a többiek egyesével számolgatták a dobókocka pöttyeit és a lépéseket, én rögtön tudtam, hogy hányast dobtam és hova kell lépnem. Már akkor is barátságban álltam a számokkal.

A gyerekek közül kevesen rajonganak a suliban a matekért. Te mi miatt szerettél bele annak idején?

A matematika alapjának a logikát tartom, azt, hogy képesek legyünk gondolkodni. Nálam ez már kisgyerekként kialakult, nagyon szerettem a logikai játékokat, fejtörőket. Az

iskolában a matek volt az a tantárgy, ami a legkönnyebben ment, szinte játszva csináltam. A matekórákon elég volt figyelmem, utána a házi feladatokat gond nélkül meg tudtam oldani. Őszintén szólva nem is emlékszem rá, hogy bármikor komolyabban neki kellett volna ülnöm a tananyagnak. Ehhez nyilván az is hozzájárult, hogy jó matektanáraink voltak, az órai anyagot alaposan elmagyarázták és begyakoroltatták.

Mikor és minek a hatására kezdted azt érezni, hogy mélyebben és hosszabb távon is ezzel szeretnél foglalkozni?

Második osztályos koromban a tanító nénim benevezett egy matekversenyre, ahol az esélytelenek teljes nyugalmával indultam. Amikor megnyertem, csak a szerencsének tulajdonítottam, de aztán ahogy telt-múlt az idő és gyarapodtak a versenyeredményeim, rájöttem, hogy ennyiszor nem lehet valakinek szerencséje. Büszke voltam rá, hogy versenybe tudtam szállni olyan diákokkal, akik velem ellentétben emelt óraszámban tanulják a matekot, matek tagozatukról híres iskolákban. A matektanáraitól minden támogatást megkaptam, de úgy érzem, a legtöbb pluszt anyukám adta. Hétvégenként órákat foglalkoztunk versenyfeladatokkal, ami egyáltalán nem jelentett terhet számomra, a sikerek motiváltak. Úgy éreztem, a matekban vagyok a legjobb és így hosszú távon is ezzel szeretnék foglalkozni.

Miért a Debreceni Egyetemre esett a választásod?

Nem éreztem szükségét, hogy a Naménytól jóval távolabb eső fővárosba járjak egyetemre, amikor ugyanazt a képzést, ugyanolyan

színvonalon Debrecenben is megkaphatom. Nem mellesleg, anno anyukám is itt diplomázott, és amikor Debrecenben kirándultunk, áhítattal néztem a monumentális épületre, hogy egyszer én is ide fogok majd járni.

Milyen szakokat végeztél?

Tanulmányaimat a matematika alapképzéssel kezdtem, az alkalmazott matematikus mesterképzéssel folytattam, majd pedig a matematika- és számítástudományok doktori képzéssel zártam.

Hogyan emlékszel vissza az egyetemi évekre?

Nem meglepő módon, az egyetemnek is kishitűen kezdtem neki, korántsem voltam biztos benne, hogy eleget fogok tudni tenni az elvárásoknak. Tanáraink a mai napig emlegetik, hogy csendben ültem a padban és csak akkor válaszoltam a feltett kérdésekre, ha egyenesen engem szólítottak. Nagy örömmel töltött el, hogy az első tanévet sikerült csupa ötössel teljesítenem, de amikor a témavezetőm, Dr. Nyul Gábor be akart vonni a kutatómunkába, még mindig kétségeim voltak. Hálás vagyok, hogy azonnal meglátta a bennem rejlő lehetőségeket és nem hagyta veszni őket, míg nekem időbe telt, mire elhittem, hogy valóban itt a helyem. Kutatási eredményeinket tudományos folyóiratokban publikáltuk, valamint nemzetközi konferenciákon is tartottam róluk előadást, ez utóbbi meglehetősen nagy kihívás elé állított. Kiváló tanulmányi eredményeim alapján számos ösztöndíjat sikerrel pályáztam meg, többször voltam például köztársasági ösztöndíjas és az Új Nemzeti Kiválóság Programban is részt vettem. Az egyetemi évek további meghatározó élményei, hogy igaz barátságok köttetnek, illetve ekkor találkoztam életem szerelmével, aki velem együtt végzett matematikusként, utána pedig informatikából doktorált.

Miért döntöttél úgy, hogy doktori képzésen szeretnéd folytatni a tanulmányaidat?

Nem éreztem megerőltetőnek sem az alap-, sem a mesterképzést, ezért úgy gondoltam, hogy a PhD sem jelent majd akadályt. Már hallgatóként belekóstoltam az oktatói és kutatói munkába, ezeket szerettem volna magasabb szintre emelni a doktori képzés által.

Hogy éreztél magad a doktori képzésen?

Nem sokkal azután, hogy elkezdtem a doktori képzést, kirobbant a koronavírus-járvány, ami nagyon megnehezítette az egyetemi életet. A hallgatóknak online órákat tartottunk, a kollégákkal nem találkoztunk, a témavezetőmmel online konzultáltunk,

sőt a komplex vizsgám is online zajlott. Mire visszatért minden a normális kerékvágásba, már a PhD vége felé jártam. A doktori védésem után jöttem rá igazán, hogy milyen nagyszerű, támogató közösségben voltam és nagyon sajnáltam, hogy nem volt alkalmam több időt a társaságukban tölteni.

Középiskolától kezdve a doktori képzés befejezéséig csak jeles osztályzataid voltak. Mi a titkod?

A középiskolában viszonylag egyszerű volt ötösöket szerezni, aztán a maximalizmu-

ban. Jelenleg hazánk egyik legnépszerűbb bérelhető webáruház rendszerénél, a Shoprenternél dolgozom Junior Business Analyst pozícióban. Ez meglehetősen nagy váltás volt számomra az egyetemi létezés képest, de szerencsére a kollégák közvetlenek és segítőkészek, minden kérdésemre készségesen válaszolnak, jelentősen megkönnyítik a beilleszkedésemet.

Melyik a kedvenc könyved és filmed? Miért?

Szívesen olvasok romantikus krimiket és nézek romantikus vígjátékokat, de amire min-

„...amikor Debrecenben kirándultunk, áhítattal néztem a monumentális épületre, hogy egyszer én is ide fogok majd járni...”

som nem engedte, hogy lejjebb adjam. Az egyetemen már nyilván sokkal jobban meg kellett dolgozni az ötösökért, de ha valamilyen belekezek, azt igyekszem tökéletesen, sőt 101%-osan csinálni. Véleményem szerint matematikát (és minden mást is) úgy lehet hatékonyan tanulni, ha az ember rászánja az időt a mély megértésre és képes átlátni a logikai kapcsolatokat. Utána a memorizálás is könnyebben megy, maradandóbb lesz a tudás és a későbbiekben lehet majd építeni rá. A tanulás folyamatához így elengedhetetlen a szorgalom, kitartás és precizitás.

Mi lenne számodra az ideális munkakör?

Látva a pedagógusok helyzetét, a megbecsülés teljes hiányát, a tanári pályáról szőtt álmaim lassan szertefoszlottak. Az egyetemen alkalmam nyílt részletesen megismerni a matematika elméleti világát, és a PhD-t követően azt szerettem volna kipróbálni, hogy mindez hogyan működik a gyakorlat-

ban. Jelenleg hazánk egyik legnépszerűbb bérelhető webáruház rendszerénél, a Shoprenternél dolgozom Junior Business Analyst pozícióban. Ez meglehetősen nagy váltás volt számomra az egyetemi létezés képest, de szerencsére a kollégák közvetlenek és segítőkészek, minden kérdésemre készségesen válaszolnak, jelentősen megkönnyítik a beilleszkedésemet.

Mivel kapcsolódsz ki szívesen szabadidőben?

Az egyetemen év közben nem volt túl sok szabadidőm, főleg nyáron volt alkalmunk nagyobb kikapcsolódásra. Szeretünk strandra járni, vízpart mellett nyaralni, ahová mindig viszek magammal egy jó könyvet és rejtvényűságot. A barátnőimmel igyekszünk minél gyakrabban találkozni, a hosszú beszélgetések és a sok nevetés feltöltöttek. Egy kimerítő nap után viszont többnyire csak arra van energiám, hogy otthon tévézünk, miközben a cicánk dorombolva bújjik hozzánk.

Mi a legfontosabb célod, amit el szeretnél érni az életben?

Szeretnék harmonikus családi életet élni, ami felé már meg is tettük az első lépéseket, nyáron lesz az esküvőnk. A munkahelyemen szeretnék aktívan hozzájárulni a cég sikeréhez, értékes tagja lenni a csapatnak, de a legfontosabb, hogy a későbbiekben megtaláljam az egyensúlyt a család és a munka között.

A debreceni felsőoktatás sikeres működése a kezdetek óta elképzelhetetlen legodaadóbb dolgozói nélkül. Közülük sokan a háttérben, szinte észrevétlenül végzik a nyilvánosság számára olykor láthatatlan, ámde nélkülözhetetlen munkájukat. Ilyen feladatot lát el Zima Mária, a Debreceni Egyetem Klinikai Központ Urológiai Klinikájának osztályvezető ápolója, aki majd 40 esztendeje dolgozik az intézmény kötelékében. Ez idő alatt nemcsak a betegek gyógyításában, hanem a fiatalok gyakorlati képzésében is tevőleges szerepet vállalt. Az idei tanévnyitón a klinikai betegápolás emblemikus alakjáról, Juhász Zsuzsáról elnevezett életműdíjban részesült, melyet minden évben a Klinikai Központ Ápolási Bizottsága ítél oda a legkiemelkedőbb munkát végző szakdolgozónak.

■ PÁJER SZABOLCS

Hol töltötte gyermekkorát és milyen emlékeket őriz ezekből az évekből?

Itt, a cívisvárosban születtem. Családunkban hárman voltunk testvérek, én vagyok közülük a legidősebb. Általános iskolába eleinte Kőrösszegapátiba jártam, alapfokú tanulmányaimat viszont végül szülővárosomban, Debrecenben fejeztem be, a Petőfi Sándor Általános Iskolában. A legfontosabb emlékeim ezekből az időkből az iskolában eltöltött élményekhez, tapasztalatokhoz kapcsolódnak, ugyanis amióta az első osztályban megtanultam írni és olvasni, azóta imádom a könyveket és az olvasást. Ezekben az években lett a kedvenc íróm Jókai Mór, akinek minden írását egyformán kedvelem. Ekkoriban az irodalmi szakkörnek is tagja voltam, így több rendezvényen is részt vehettem, ahol verseket szavaltam. Édesanyám elmondása szerint

már óvodáskoromban is az egészségügyi pálya vonzott. Ha megkérdezték, hogy mi akarok lenni, azt válaszoltam „Doktornéni”. Végül nem lettem doktornéni, viszont az egészségügy iránti érdeklődésem megmaradt.

Hol és mikor indult az ápolói pályája?

14 évesen egy mandulaműtéten estem át, és az ott tapasztaltak is megerősítettek a pályaválasztásomban. Ezt követően jelentkeztem az akkori Dienes László Egészségügyi Szakközépiskolába. Az én osztályom volt az első, amelyben már fiúk is tanultak, így nemcsak nekem, hanem az egész intézmény számára emlékezetes maradt az az esztendő. Nagyon szerettem ebbe az iskolába járni, sok boldog pillanatot és örök élményt adtak azok az évek. Az első gyakorlati napon nagyon izgultam, viszont mindez egyáltalán nem tántorított el attól, hogy a szakmában maradjak.

Hogyan alakult a pályafutása a Debreceni Egyetem kötelékében? Kiket emelne ki ezekből az évekből?

1984-ben érettségiztem, ekkor lettem általános ápoló, általános asszisztens. Ebben az évben kezdtem el dolgozni a Debreceni Orvostudományi Egyetem Urológiai Klinikáján 3 műszakos ápolóként. Majd 1990-ben felnőtt szakápolói képesítést is szereztem, 1999-ben pedig intenzív betegellátó szakápolói képesítést is. Ekkor az egyetemi főnövér Simon Ilona volt. Ahhoz, hogy az intenzív betegellátó képesítést megszerezhessem, az I. számú Sebészeti Klinika intenzív osztályán kellett dolgoznom 1 évig, melynek a vezetője Uray Éva volt. 2000-től lettem osztályvezető ápoló. 2005-ben egy számomra nagyon megtisztelő elismerést kaptam, a DEOEC kiváló dolgozója díjban részesültem. Felettésemre jó szívvel emlékezem, 1984-ben Pintér József intézetvezetése alatt kezdtem

el dolgozni, őt 1995-től Tóth Csaba követte, 2006-tól pedig Flaskó Tibor egyetemi docens lett a klinika jelenlegi igazgatója. Közben a Juhász Zsuzsa Szakdolgozói Konferenciák hallgatója is voltam, valamint a Magyar Urológusok Társaságának Kongresszusain is részt vettem, többek között 2019-ben, Egerben. Az évek során rengeteg fiatal pályakezdőnek adhattam át a tapasztalataimat, így segítve őket a megszerzett szakmai tudás gyakorlati elsajátításában.

Mit jelent az Ön számára, hogy az idei tanévnyitón megkapta a Juhász Zsuzsáról elnevezett életműdíjat? Hogyan emlékszik vissza rá?

Mintegy 40 éves ápolói munkám elismeréseként tekintek erre a díjra, így nagy megtiszteltetés számomra, hogy én vehettem át a Juhász Zsuzsáról elnevezett életműdíjat. Köszönöm ezúton is mindazoknak, akik a díj odaítélésében részt vettek. Továbbá hálával tartozom mindazoknak, akik az életem és eddigi pályafutásom során bármilyen formában segítettek nekem. Juhász Zsuzsával még annak idején ápolási gyakorlatomon találkoztam, aki az I. számú Belgyógyászati Klinika vezetőápolója volt. Csak jó emlékeket őrzök róla, mindig rendet és fegyelmet tartott az intézeten belül.

Hogyan emlékszik a koronavírus-krisz napjaira? Hogyan tekint azóta a munkában eltöltött mindennapokra?

A koronavírus-járvány hatalmas terhet rótt az egészségügyre, ezen belül az Urológiai Klinika dolgozóira is. Több munkatársamat vezényelték át a covid-osztályra, akiknek nehéz feladatokat kellett teljesíteniük. Ez azt is jelentette, hogy akik maradtak, azoknak többlet feladatokat kellett elvégezniük. A nehéz és fárasztó napi munka mellett stresszforrás volt az is, hogy miképpen reagál a szervezetünk a fertőzésre, hiszen a magam és a családom egészségét is féltettem. A Covid-19 elleni vakcinák megjelenését követően megalakult klinikai oltópontok egyikén magam is segédkeztem az oltásban, orvos mellett asszisztensként. A járványhelyzet rámutatott arra, hogy rendkívül fontos a jó kollektíva, a támogató munkahely. Ezek segítségével csökkenthető a munka során jelentkező pszichés terhelés.

Hozzá tudja magát szoktatni az ember ahhoz, hogy gyakran találkozik az elmúlással?

Talán a legnehezebb része a munkánknak az elmúlással való találkozás. Elveszíteni egy embert mindig hatalmas trauma, és

„...Az évek során rengeteg fiatal pályakezdőnek adhattam át a tapasztalataimat...”

közben akarva-akaratlan a saját mulandóságunkkal is szembesülünk. Mindazonáltal a veszteséget fel kell tudni dolgozni, mert különben rányomja a bélyegét a munkára és a mindennapjainkra.

Az utóbbi években nagymértékű lemorzsolódás jellemezte az egészségügyi szférát, így az ápolásban dolgozók között is sokan szakmát váltottak, esetleg külföldön folytatták karrierjüket. Mit gondol az ápolók jelenlegi helyzetéről?

Úgy gondolom, Magyarországon jelenleg az ápolók helyzetéről elmondható, hogy kevés a frissen végzett szakdolgozó, a többlépcsős bérrendezés csak részben enyhítette a munkában maradók létszámát. Egyre több a klinikán megforduló beteg, ami kifejezetten megterhelő az egészségügyi személyzetre.

Ha tanácsot adhatna egy pályaválasztás előtt álló fiatalnak, mit mondana, miért érdemes ezt a pályát választani a sok másik helyett? Mi szükséges ahhoz, hogy valakiből jó ápoló váljék?

Úgy gondolom, hogy azért érdemes ezt a pályát választani, mivel állandó hiány van a szakképzett ápolókból, így a képzés elvégzése után hamar el lehet helyezkedni és egy gyógyító csapat tagjává lehet válni a megszerzett szakmai tudással. Ha az ember néha elveszíti a türelmét, olyankor mindig arra kell gondolni, hogy a betegek is emberek, akiket gyógyítunk, ápolunk, akik segítségre szorulnak, akiknek az élete a kezünkben van. A betegek ápolásában a szakmai tudás mellett tehát fontos a türelem és az empátia, hogy a betegágy mellett nap mint nap a maximumot tudjuk nyújtani.

Az elmúlt majd negyven év során – ha ki lehet emelni egyet – mi volt a legkedvesebb élménye?

Mindenkinek van olyan emléke, melyet felidézve, mosoly ül ki az arcára. Az én ilyen emlékem egy vesekővel operált kislányról szól, akinek a beavatkozás után kilakkoztuk a körmét. A nevetése mindig emlékeztetni fog engem arra, hogy vegyem észre és értékeljem az élet apró örömeit.

DE Alumni Díj 2023: gyorsan reagálni a változásokra

Az Alumni díjat a Debreceni Egyetem minden évben olyan szervezet számára ítéli oda, mellyel hosszú évek óta tart fenn szoros együttműködést, legyen szó az oktatásról, a kutatásról, a gyakorlati képzési lehetőségekről. 2023-ban a KITE Zrt., az ország egyik legnagyobb mezőgazdasági integrátora érdemelte ki az elismerést. A vállalat számos új technológia, korszerű termelési eszközök és üzemszervezési eljárások elterjesztésével segíti partnereit, a Debreceni Egyetemmel mind az oktatás, mind pedig a tudomány területén fontos stratégiai együttműködést folytat. A díjat Szabó Levente, a KITE Zrt. vezérigazgatója vette át a Főnix Csarnokban rendezett szeptemberi tanévnyitó szenátusi ülésen.

■ BÖGRE ZOLTÁN

A DE a jövő szakembereit képi, piacképes tudást kínál az intézmény a hallgatóknak, akik így megállhatják a helyüket a munkaerőpiacon. A KITE milyen módon vesz részt az egyetemi képzésekben, milyen hatékonysággal, aktivitással jelenik meg az egyetemisták életében?

A Debreceni Egyetem és a KITE kapcsolata hosszú évtizedekre nyúlik vissza, vállalatunk az 1970-es évek óta vesz részt az oktatás, a képzés és a kutatás-fejlesztés folyamatában az egyetemmel karöltve. Az együttműködés kezdetén a KITE az oktatás helyszínét biztosította a hallgatóknak, ahol megismerkedhettek a legmodernebb műszaki eszközökkel és betekintést nyerhettek a korszerű növénytermesztési technológiákba. Napjainkban már ennél komplexebb szerepünk van az oktatási folyamatban. Évente több alkalommal szervezünk szakmai bemutatókat a cégünkhöz érkező egyetemisták részére, ezen felül az intézmény falai között, valamint Nádudvaron, a KITE központjában és alközpontjában is klasszikus oktatási tevékenységet folytatnak munkatársaim, ahol a legújabb szakmai ismereteket adják át a hallgatóknak. A legutóbbi szemeszterben hat különböző szakról fogadtunk egyetemista fiatalokat, akik örömmel látogattak el hozzánk gyakorlati tudásuk gazdagítása érdekében.

A KITE tehát meghatározó partnere a Debreceni Egyetemnek, az oktatás, a kutatás-fejlesztés területén és számos mezőgazdasági konzorciumban működnek együtt, számos közös projektben, fejlesztésben, tudományos kutatásban, szakmai eseményen vett már részt az intézménnyel és a MÉK-kel együtt a társaság. Miért fon-

tos a vállalatnak ez az együttműködés és a rendszeres kapcsolattartás az agrárkarral? Mit jelent a KITE számára az egyetemmel való kapcsolat?

A KITE idén ünnepli fennállásának 50 éves jubileumát. A néhai alapítók szándéka az volt, hogy a világon fellelhető legmodernebb mezőgazdasági technológiákat – a magyarországi kipróbálás, adaptálás és a

magyar kutatási eredmények nemzetközi eredményekkel történő összevetése után – a magyar termelők által használható technológiákká alakítsák. Ez a szándék, ez a célkitűzés azóta sem változott, és akárcsak régen, napjainkban is szükségesek számunkra azok az alapvető kutatási eredmények, melyekre támaszkodva a KITE saját kutatás-fejlesztési folyamatai is eredményessé

válhatnak és ezáltal olyan megoldásokat kínálhatunk a magyar agrárium részére, melyek hatékonyabbá teszik a termelők munkáját is. A Debreceni Egyetem nemzetközi szinten is elismert kutatási tevékenysége fontos háttérrel jelent vállalatunk számára. Köszönhetően annak, hogy az intézmény számos, világszerte meghatározó kutatóközponttal áll kapcsolatban, a velük meglévő együttműködések révén elméleti kutatásokban vehetnek részt, így az egyetem által megszerzett tudás szakmai kapcsolatainkon keresztül adaptálható és kézzelfogható eredményekkel jár mind a magyar agrárium, mind a KITE számára.

Hogyan járulnak hozzá a hallgatók szakmai képzéséhez, mennyire vonják be őket a vállalat munkájába, milyen gyakorlati tapasztalatokkal segíthetik a szakmai fejlődésüket? Melyek azok a területek, ahol számítanak a szakmai utánpótlásra?

Az oktatás sosem volt olyan fontos, mint manapság, a hagyományos formái pedig még sosem voltak olyan nehéz helyzetben, mint napjainkban. A felgyorsult információáramlás, az életünk minden szegmensében megjelenő digitalizáció és a technológiai fejlődés nagy kihívás elé állítja az oktatási rendszert, ha naprakész tudást szeretne átadni a hallgatók számára. Ebbe a folyamatba tudnak bekapcsolódni és segíteni a KITE szakemberei elméleti és gyakorlati képzésekkel. A KITE-ben fellelhetők azok az aktuális szakmai ismeretek, melyek átadása a hallgatók számára valós, aktuális és a világ élvonalbeli megoldásaiba való betekintést jelentenek. A térinformatika, a műszaki ismeretek, a szoftverek használata, a hibridek, a modern inputanyag-ismeret révén a hallgatók az egyetemi képzésben, majd az üzemi gyakorlat során hasznosítható szakmai tudásra tehetnek szert. A szakmai képzésnek több színtere van, melynek egyik alappillére a korábbiakban ismerttetett oktatási tevékenységünkön túl a szakmai gyakorlat, melyre a nádudvari központban és alközpontjainkban egyaránt lehetőség van. A szakmai gyakorlat a képzés formájától függően 12-14 hét közötti időtartamot ölel fel, melyen a hallgatók már aktívan részt vesznek a valódi munkafolyamatokban, ami nagy mértékben segíti őket a szakmai fejlődésükben. Emellett kiemelném az utánpótlásnevelés egyik sarokkövének számító duális képzésben való szerepvállalásunkat, melynek keretében gyakorlati oktatóhelyre várjuk a hallgatókat, akik ekkor már aktívan, több éven át a KITE-ben tanulhatnak és személyre szabott tudást szerezhetnek. A képzés végén sok esetben kínálunk álláslehetőséget a frissen

végzett, tehetséges fiataloknak, akik többek között műszaki, agronómiai és pénzügyi területen bekapcsolódhatnak a duális képzésbe.

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján tervezik-e az egyetemmel való szakmai együttműködés továbbfejlesztését, hogyan látja ennek a közös munkának a jövőjét, milyen területek élvezhetnek prioritást a képzés-foglalkoztatás összefüggéseiben, és mivel lehetne még növelni az együttműködés hatékonyságát?

Az elmúlt időszak kifejezetten támogatta a Debreceni Egyetemmel való együttműködésünk erősítését. Mára elértük, hogy számos területen nem csak projektszerű közös munkát végzünk, hanem rendszeresen

„...Mára elértük, hogy számos területen nem csak projektszerű közös munkát végzünk, hanem rendszeresen egyeztetünk és együtt dolgozunk...”

egyeztetünk és együtt dolgozunk. Ennek a dinamikus folyamatnak az eredményeképpen jöttek létre olyan kihelyezett tanszékek, melyek megadják a legfontosabb területeket, amelyek az elkövetkező időszakban prioritást élveznek. A precíziós mezőgazdaság egy ilyen kulcsterület, ebben dolgozik az Agrár Innovációs és Precíziós Gazdálkodás Kihelyezett Tanszék. A másik fontos terület a növényvédelem átalakulása. Ennek a kihívásnak felel meg a közelmúltban létrehozott Integrált Növényvédelmi Technológiafejlesztési Kihelyezett Tanszék. Ezek a működési formák az elméleti és gyakorlati szakértők gyors információcseréjét teszik lehetővé, valamint a gyors technológiai változások oktatásba történő integrációját is segítik.

Milyen az a fiatal diplomás pályakezdő, aki ebben az agrárszektorban a tökéletes munkavállalónak számít, és akire adott esetben a vállalatnak is nagy szüksége lenne?

Napjainkban a technológia erőteljes hatást fejt ki az életünkre. Ez mindenütt tapasztalható, hiszen egy digitális világ felé tartunk, ahol az információs technológia a mindennapjaink része. Egy fiatal pályakezdő készségszinten használja az információs technológia eszközeit, emellett nyitott az újdonságokra, szívesen tanul, fejlődik

az egyetemi oktatás lezárását követően is, valamint képes a gyors változások követésére.

Az elmúlt évtizedek alapján melyek azok a tudományos eredmények, sikerek, amelyek a leginkább kiemelkedők a DE és a KITE közös tevékenységében?

Először is a 40 éves tartamkísérletből származó technológiai eredményeket említeném, melyek előre vitték és viszik a mezőgazdasági gyakorlatot is. A különböző hibrid adaptációk reakciói a hazai környezeti és technológiai feltételekre is fontos eredményeknek számítanak. Számos olyan genetika van, amelyek első vizsgálatai a Debreceni Egyetemen kezdődtek, majd a vizsgálatok lezárulásával a KITE közreműködésével, szakmai és kereskedelmi háttérrel köszönhetően az üzemi gyakorlat kedvelt termékei lettek. A KITE PCR – Precíziós Gazdálkodási Rendszer – alapjai is a közös együttműködésünk eredményeire támaszkodnak. Mára már több mint 600 ezer hektárnyi területen alkalmazzák ezt a megoldást a gazdák, ami jelentős eredménynek számít.

Ön szerint a mai mezőgazdaságban mi jelenti a legnagyobb kihívást, melyek azok a területek, ahol a legfelkészültebb, legnaprakészebb tudással felvértezett fiatal szakemberekre a legnagyobb szükség van, vagy szükség lehet?

A kihívások között a klímaváltozás, a technológiai változás (Green Deal), vagy épp a most aktuális piaci átalakulások, változások is megemlíthetőek. A KITE Zrt. jelentős fejlesztéseket hajtott végre az elmúlt tíz évben és a jövőben is erre kötelezte el magát. Napjainkban egy integrátor innovatív megoldásokkal segíti a partnergazdaságok termelési tevékenységét és a különböző kihívásoknak való naprakész megfelelést. Ezt felismerve a KITE nemcsak az inputanyagokat, beruházási eszközöket, valamint a szükséges finanszírozást biztosítja a termelőknek, hanem ennél jóval komplexebb szolgáltatást kínál partnerei számára. A szolgáltatás formájában biztosított tudástranszfer az egyik legfontosabb szempont a versenyképességet illetően, hiszen az ágazat komoly hiányban szenved a technológiai tudással bíró munkaerő vonatkozásában. A mezőgazdaságban megjelenő új technológiák, melyek meg tudnak felelni az aktuális kihívásoknak, megkívánják az IT ismeretek elsajátítását, egy integrátornak pedig nem csak az a feladata, hogy ezt a tudást átadja, hanem szolgáltatás formájában rendelkezésre is bocsássa.

„Pillanatok alatt váltam szurkolóvá”

Miután elvégezte a Debreceni Egyetem fordító és tolmács mesterszakát, rögtön éles helyzetben találta magát Mitró Gabriella.

A diplomaszerezést követően a DVSC labdarúgócsapatához került. Bár korábban nem foglalkozott a focival, egyik pillanatról a másikra a sportág sűrűjébe csöppent. A Loki szerb vezetőedzőjének szavait élőben, a kamerák előtt magyarra fordító fiatal szakember nagyon hamar megtalálta számításait a klubnál, fontos tagja lett a csapatnak és saját bevallása szerint boldog, büszke arra, hogy elé sodorta az élet ezt a lehetőséget. A kárpátaljai születésű fiatal lány számára a Debreceni Egyetem fontos mérföldkő volt, hiszen választott szakmájában olyan képzésen vehetett részt, melynek köszönhetően joggal remélhette, hogy a megszerzett tudás birtokában nem kell sokáig munkát keresnie. Így is történt. A futballról ugyan nem sokat tudott, de alkalmazkodott a környezethez, igyekezett a maximumot nyújtani. Gyorsan beopta magát a DVSC futballszurkolók szívébe.

Miért éppen a tolmács szakmát választottad, mi volt olyan vonzó benne?

A pályaválasztással kapcsolatban soha nem tudtam határozottan kijelenteni, hogy mivel akarok foglalkozni, sokan már gyerekkorban tudják, vagy legalábbis van elképzelésük arról, milyen hivatást választanak. Én inkább azt tudtam, hogy mi nem akarok lenni. A pedagógusi hivatás és az orvosszakma egyáltalán nem érdekelt, noha a családban több tanár is volt és a szüleim próbáltak az orvosi pálya felé terelni, ezek azonban nem vonzottak. Valami egészen mást akartam csinálni. Végül a nyelvtanulásban találtam meg a számításaimat, elsősorban azért, mert az idegen nyelvek ismerete révén kitérülnek a kapuk, kinyílik a világ, nagyon sok minden megismerhető a nyelvtudás által. Érdekeltek az idegen kultúrák, és ha elsajátítjuk egy másik nemzet nyelvét, azzal együtt az adott ország tradícióihoz és hagyományaihoz is közelebb lehet kerülni. Mindig könnyen tanultam nyelveket, szerettem a nyelvórákat, így kézenfekvő volt, hogy ezen a területen tervezzem meg a jövőmet. Ukránul és angolul is tanultam, az idegen nyelvek szeretete meghatározta a későbbi pályaválasztásomat is

A Debreceni Egyetem fordító és tolmács mesterszakán diplomáztál. Milyen tapasztalataid vannak az egyetemi évekről, az oktatásról? Milyen nyelvre fókuszáltál az egyetemi tanulmányaid alatt?

Három éve diplomáztam az egyetem anglistika alapszakán, nagyon pozitívan gondolok vissza erre az időszakra, szerettem itt tanulni. Színvonalas oktatást kaptam, és már az alapképzés leelejétől kezdve mindent idegen nyelven tanultam. Ennek köszönhetően számos lehetőségem volt arra, hogy gyakoroljak. A Debreceni Egyetemről rengeteg pozitív visszajelzést kaptam, hiszen sok kárpátaljai ismerősöm tanult a DE-n. Először az Ungvári Nemzeti Egyetemre és a Beregszászi Főiskolára jelentkeztem, de nem akartam messze kerülni az otthonomtól, így minden szempontból tökéletes választás volt Debrecen. Az anglistika után mesterképzésben folytattam az egyetemi tanulmányokat, ahol akár amerikanisztika szakra is jelentkezhettem volna, de inkább új irányba akartam menni, ezért a gyakorlati szakma, a tolmácsolás és a fordítás iránt érdeklődtem élénken. Ehhez viszont szükség volt még egy nyelv ismeretére, így lett az orosz a második választott idegen nyelvem. Láttam benne fantáziát, mivel szerintem szép

nyelv az orosz, és a munka világában is jól el lehet vele boldogulni.

Az egyetemi tanulmányok elvégzése után rögtön a mélyvízben találtad magad, hiszen egy olyan területen kellett munkába állnod, amivel a figyelem középpontjába is kerültél. A DVSC futballcsapatánál vállaltál munkát tolmácsként. Váratlanul ért ez a lehetőség?

Tényleg mélyvíz volt a javából, de szerencsére tudok úszni. Nagy meglepetésként ért, hiszen 2022 nyarán diplomáztam, szeptemberben pedig már a klubnál voltam. Elnöki és cégvezetői asszisztensként kezdtem dolgozni, egy hétre rá érkezett a szerb edző. A Lokinak tolmácsra volt szüksége ahhoz, hogy a tréner kommunikálni tudjon a sajtóval. Mivel fordító és tolmács végzettségem van, felkértek, hogy legyek én Srdjan Blagojevic magyar hangja. Hatalmas kihívás volt ez a számomra, nem vagyok izgulós típus, korábban több alkalommal szerepeltem a kamerák előtt,

„...Színvonalas oktatást kaptam, és már az alapképzés leelejétől kezdve mindent idegen nyelven tanultam....”

hozzá is szoktam a nyilvános fellépéshez, de élőben tolmácsolni, az egy teljesen más szint. Igyekeztem a lehető legjobban felkészülni az első alkalomra, a sportággal kapcsolatban rengeteg elem ismeretlen volt, de nagyon sokat dolgoztam azon, hogy a szakkifejezésekkel is tisztában legyek. Megmaradt az asszisztensi feladatköröm, de azzal hogy kiegészült a tolmács feladatokkal, a tanult szakmámmal is aktívan foglalkozhatok. Nem sok olyan cég van, ahol főállásban tolmácsként is kiteszedhetek, igazán szerencsésnek érzem magamat.

Mennyire volt számodra idegen a labdarúgás világa? Egyáltalán milyen szinten kell tisztában lenned a sportággal ahhoz, hogy hitelesen fordítsd a csapat vezetőedzőjének szavait?

Ismernem kell a szakmai nyelvet, azokat

a kifejezéseket, amelyeket a labdarúgás világában használnak. Persze a fordítás, a tolmácsolás akkor is működhet, ha nem értek a focihoz, de könnyebb a munkám, ha átlátom a játékot és képben vagyok azzal, ami a pályán történik. Egy éve dolgozom a klubnál, de már ennyi idő is elég volt ahhoz, hogy jobban kiismerjem magam ebben a világban. Közelebb kerültem a focihoz és ma már rajongója, szurkolója vagyok a Lokinak, jóllehet korábban szinte semmit nem tudtam a csapatról. Egyre több meccset néztem meg, csakis azért hogy tisztában legyek a sportág speciális tulajdonságaival, emellett az is sokat segített a foci nyelvezetének elsajátításában, hogy figyelmesen hallgattam a kommentátorok megnyilvánulásait, szóhasználatát, ha pedig kérdésem volt, akkor a kollégáim a segítségemre siettek. Még számomra is meglepő, mennyire beszippantott a labdarúgás és a csapat. Most már nem hagynék ki egy meccset se, még akkor sem, ha épp nem kell tolmácsolnom.

Milyen adottságokkal kell rendelkeznie egy jó tolmácsnak? Minden helyzetre fel vagy készülve, vagy folyamatosan képezned kell magad?

Mindig van hova fejlődni, egy tolmácsnak ezért is izgalmas a munkája, hiszen mindenhez ért, közben pedig valójában semmihez. Jelenleg a foci világában tolmácsolok, ahol mindig adódnak olyan helyzetek, amikre nem lehet felkészülni. Ilyen például az, ha nem hallom egyértelműen, hogy mit kérdez a riporter, vagy mit válaszol az edző. Ezekben a helyzetekben mindig reagálni kell, ugyanis a tolmács nem maradhat csendben, hiszen ilyenkor roppant kínos helyzetbe hozhatja magát. Éppen ezért adottságként fontos a stressztűrő képesség, és a jó memória is, egy hosszabb nyilatkozat esetén meg kell jegyezni a mondanivalót. Borzasztóan fontos a koncentráció, mert rengeteg befolyásoló tényezővel kell megküzdeni, ilyen például a hangos szurkolói háttérzaj, amit ki kell zárni ahhoz, hogy menet közben ne veszítsem el a fonatát és minden fontos tartalmat megértsek. Nem szégyen visszakérdezni, inkább így legyen, minthogy teljesen félrecsúszson a tartalom. Nagyon szeretem azt, amit csinálok, és szerintem van potenciál ebben a szakmában. Terveim is akadnak bőven, régi vágyam, hogy műfordítóként, vagy szinkrontolmácsként dolgozzak, de nagyon szívesen kipróbálnám magamat szinkronszínészként is. Meglátjuk mit hoz a jövő, de az biztos, hogy a labdarúgás az új szenvedélyem.

„a Szívem már magyar...”

Ezt a címet adta Fodor Zsuzsanna a kéziratának, amelyben megírta a családja történetét. A könyvírásig azonban hosszú út vezetett.

■ POGÁNY EMESE

– Belgiumban születtem 1955-ben, az édesapám magyar volt, az édesanyám belga, az anyanyelvem a francia. Édesapám soha nem beszélt velem magyarul. Amikor a negyvenes években megérkezett Belgiumba, egy gyárban kezdett el dolgozni. Édesanyám titkárnő volt ott, így ismerkedtek meg, 1949-ben pedig összeházasodtak. Abban az időben szokatlan volt egy külföldivel házasságot kötni, de úgy tűnt, mindketten „jól jártak”. Édesapám megtarthatta magyar állampolgárságát, édesanyám pedig megígérte, hogy megtanul magyarul. Apám alig várta, hogy elhozza a feleségét Magyarországra, és bemutatssa a családjának. De ez az utazás még sokáig váratott magára. 1958-ban a nagymamám jött el meglátogatni minket, mert útlevelet kapott azzal a feltétellel, hogy a lánya ott-hon marad. 1960-ban végül édesapám kérvényezte a belga állampolgárságot, hogy a gyermekei jó iskolákba járhassanak.

Mire emlékszel a gyermekkorodból?

Nevetés és öröm jut eszembe, ha azokra az időkre gondolok. Séták, kirándulások, a belga sült krumpli-evés, a Szent Mikulás-ünnepségek, amikor tele volt az asztalunk az anyám készíttette apró ajándékokkal.

Ebben az időben végül nem sikerült eljutnotok Magyarországra?

De, hatéves koromban. Korán indultunk, hogy még sötét volt. Két napig utaztunk. A határon szigorúak voltak velünk a katonák, és akkor sem nyugodtam meg, mikor már magyar földön voltunk. Édesapám 17 év után látta újra a hazáját, én pedig nagyon kíváncsian vártam az élményeket. Nagyanymánál laktunk, aki egy kis parasztházban élt. Az udvara tele volt állatokkal. Sokat sétáltam vele a faluban, és sok új állatnak megtanultam a nevét. Itt láttam először golyót, békát, teheneket. Igaz, az nagyon

megviselt, mikor láttam, ahogyan levágta a csirkét – nem is voltam hajlandó megkóstolni a paprikás csirkéjét! Én, a poros iparvidékről származó kislány nagyon szerettem vidéken lenni, sokat játszottam a rokonokkal, és azt hiszem, a természetközelségnek meghatározó szerepe volt abban, hogy természettudományokat tanító tanár lettem.

Utána rendszeresen jártatok Magyarországra?

Igen, ekkor lett az egyik kedvenc helyem a Balaton. Imádtam a simogató langyos vizét, és persze a lángosevést esténként, fürdés után. Budapest már nem annyira tetszett, mert az 56-os forradalom után elég szétzilált hatást keltett. 1972-ben a nagynénémék óbudai lakásában néztem végig a táncdalfesztivált, amin Koncz Zsuzsa második lett. Azóta megvettem minden lemezét és CD-jét.

Romániában ma is élnek rokonaid, ha jól tudom.

Először 18 éves koromban jártam ott, mert apám meg akarta látogatni az édesapja családját. Itt ismertem meg néhány unokatestvéreimet, akik közül az egyikkel tavaly, 47 évvel később találkoztunk újra. Nagyon szegények voltak az emberek, mert sorba kellett állniuk a hentesnél a húsadagjukért. Ezt látva jöttem rá, hogy milyen nagy dolog volt, hogy én előző este egy egész steaket megettem a hotelben... A romániai látogatásunk legérdekesebb jelenete visszafelé, a határon játszódott. Apám családja ugyanis odaadta apámnak nagyapám huszárkardját és katonasapkáját, amelyet tilos volt megőrizni vagy kihozni az országból. Amikor megérkeztünk a határra, egy nő volt ügyeletben a vámnál, meg akarta nézni a csomagjainkat. Én horgoltam az úton, és az egyik táská tetején volt a horgolásom. Kide-

rült, hogy neki is ez a hobija, és egy olyan öltést látott nálam, amelyet nem ismert, ezért el kellett neki magyaráznom. Ezután már nem érdekelték a csomagok, és gond nélkül mehettünk tovább.

A magyar nyelvet hogyan tanultad? A rokonokkal?

Sajnos nem. Egy ideig nem tudtam vele foglalkozni, és emiatt nagyon szomorú voltam, ezért a szüleim 1982-ben azt javasolták, hogy jöjjek el a Debreceni Nyári Egyetem nyelvkurzusára. Másodgenerációs magyarként ösztöndíjat is kaptam, így boldogan érkeztem meg Debrecenbe.

Milyen volt az első nyelvtanfolyam?

Fantasztikus! Már az egyetem épülete is elbűvölt, szimpatikusak voltak a szobatársaim, a tanárok szuperek, a nyelvórák pedig érdekesek voltak. Kezdő csoportba kerültem, mivel a nyelvtanról fogalmam sem volt. Nagy élmény volt megismerkedni a többiekkel: angolokkal, németekkel, akikkel együtt fedeztük fel a csodálatos „magyar világot”. Imádtam a menzát, ahol finom magyar ételeket lehetett enni, de az éttermeket is szorgalmasan látogattuk a belvárosban. Ott sajnos néhány rossz tapasztalatot is szereztünk: a borokat vizezték, a pincérek udvariatlanok voltak, a számlán pedig nem csak az szerepelt, amit rendeltünk. A nyári egyetemes csoportunk összetartó volt, a kurzus után egymást is meglátogattuk Londonban, Párizsban. Magyarországra rendszeresen jártunk ezután a családdal, és a Debreceni Nyári Egyetemen is tudtam tanulni, de aztán 20 év szünet következett, mert férjhez mentem, és megszülettek a gyerekeim.

A férjed is tanult magyarul?

Nem, ő nem tanult, viszont a nászutunk Magyarországon volt, és szívesen jött velem a Balatonhoz, ahol a két fiunkkal is jártunk, amikor már családilag utaztunk – ahogyan nagyon régen én, a nővérem és a szüleim. Később a nővérem is gyakran csatlakozott a családkhoz, és együtt látogattuk meg a rokonokat. Gyakran szálltunk meg Mancinagynénémnél, és akkor próbáltam gyakorolni a magyar nyelvet. Nem csak vele, hanem mindenhol mindenkivel: a kisboltban, ahol reggelente vásároltam, az éttermekben, és természetesen a parton, ahol figyeltem, hogyan beszélgetnek a gyerekek. Akkor jöttem arra rá, hogy a magyarok világosan fejezik ki magukat, ugyanakkor egyszerűen. Amíg a többi nyaraló a strandon könyvet olvasott, én szövegeket gyártottam, szavakat tanultam, és elkezdtem olvasni a mesekönyveket. Utólag jöttem rá, hogy ez egy igen nehéz műfaj.

A családban ki beszél még magyarul?

Csak én. A fiam, Vince 18 éves korában volt a Nyári Egyetemen, de mikor 2004-ben újra menni akart, az utolsó pillanatban megmondta magát, ezért én mentem el. Így kezdtem el újra magyarórára járni, és nagyon élveztem! Egy svájci hölgy volt a szobatársam, akivel nagyon jól megértettük egymást, reggelente együtt úsztunk a strandon, és franciául is tudtunk beszélgetni. Ezután minden nyáron újra elmentem a nyári egye-

2014 óta magyar állampolgár vagy, sőt, már vitézi címed is van.

Volt egy időszak, amikor magam sem tudtam, magyar vagy belga vagyok-e. De ahogy egyre többet olvastam és kutattam a családk történetét, és egyre jobban értettem a dokumentumokat, illetve azokon keresztül a történelmet is, éreztem, hogy fontosak a magyar gyökereim, vagy inkább a szívem egyre inkább magyarnak érezte magát. Mikor elkezdtem a családfá-

A Nyári Egyetem folklórprogramján svájci szobatársával, Tinával

temre, mert rájöttem, hogy a magyar nyelvnek olyan gazdag a szókincse, hogy nehéz tökéletesen elsajátítani. Imádtam a tanórán kívüli programokat is: a kirándulásokat, a szalonasütést, a szépkiejtési versenyt, az irodalmi esteket vagy a filmklubot. Ráadásul olyan különleges emberekkel is találkozhattam, mint Habsburg György, Habsburg Ottó fia, aki 2014-ben vett részt a megnyitón. Hatalmas élmény volt, amikor beszélhettem vele, és elmondhattam neki, hogy az ő nagyapja harcolt az enyémmel.

Úgy tudom, nagy lökést adott a tanulmányaidhoz, amikor egy magyar dokumentumokkal teli dobozt találtál édesapád halálakor.

Igen, ez meghatározó élmény volt! Nagyapám levelei, képeslapok, dokumentumok a családomról, amelyeket édesapám és a magyarországi nagynéném őrzött. Senki nem tudta elolvasni a családból, és nem értettük, miről szólnak. Valódi kihívás volt olvasni és lefordítani ezt a „kincset”, de nekem végül sikerült! Ezzel pedig megismertem a családk történetét. Ekkor jött az ötlet, hogy az egészet megírom egy könyv formájában, hiszen nem csak családtörténetről van szó, hanem egy kortörténeti dokumentumról is! Franciául írtam, de már lefordítottam, így van egy magyar változat is.

kutatást, kiderült, hogy a nagyapám huszárkapitány volt, harcolt Galíciában az első világháborúban, és parancsnoki szolgálataiért és az orosz fronton elért eredményeiért Vitézségi érmet kapott. Ez örökölhető, így megigényeltem a címet, és a nővéremmel együtt 2019-ben vitézzé avattak minket.

Egyre több időt töltesz ma már Magyarországon.

Igen, már van egy lakásom Budapesten. Így könnyebb a kutatásaimat végezni, utazni az országon belül vagy kívül, például Erdélybe. Már nyugdíjas vagyok, így sok időm van. Folyamatosan olvasok magyarul, az egyik kedvenc íróm Fekete István. Mivel biológianár vagyok, nagyon szeretem a természetleírásait, szinte magam előtt látom a mocsárt vagy az erdőt, ahogyan olvasom a regényeit. Szabadidőmben szívesen festek is. Remélem, egyszer pedig átadhatom a gyermekeimnek mindazt a sok csodát, amelyet Magyarország adott nekem, és amelyeket a kutatásaim során átélhettem. Boldog vagyok, hogy ilyen őseim voltak, és a dokumentumok alapján megismerhettem a történetüket. A sok gyerekkori és későbbi élmény hatására pedig már sokszor inkább magyarnak érzem magam.

Film(színház) az egész világ

Világéletében filmkritikus szeretett volna lenni, ezért újságíró diplomát szerzett a Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar kommunikáció és médiatudomány szakán Fejér Tamás, aki már 10 éve az Apolló mozi igazgatója. Film iránti rajongását mutatja, hogy bár rendszeresen publikál a különböző online felületeken, számára a klasszikus mozi maradt az igazi. Saját bevallása szerint az egyik legnagyobb boldogság, amikor egyedül ülhet a nézőtéren, és csak neki pereg a kiválasztott film.

■ BÉRES ZSUZSA

Honnan a film, a filmművészet, a mozi iránti szeretet?

Gyermekkoromban rengeteg filmet néztünk otthon. Később aztán az általános iskolában felső tagozatosként még filmkritikát is írtam az iskolaújságnak – persze utólag elolvasva, mai fejjel azért nem tartom annyira jónak ezeket. De már akkor tudtam, hogy filmes újságíró, konkrétan filmkritikus szeretnék lenni, és ez sok mindent meghatározott az életemben. Tudtam, hogy én a filmmel akarok foglalkozni.

Színművészet, rendezés, filmezés a kamera mögött – ezek fel sem merültek?

Nem. Vásároltam a filmes magazinokat, olvastam a filmekről, moziba jártam, és az volt az elhatározás, hogy majd ezzel fogok foglalkozni, ha majd „nagy leszek”. Sajtóvetítésekre, díszelőadásokra járok majd és megírom az élményeimet. Végül leérettségiztem, szereztem egy szakmát, ami utólag nagyon jól jött, hiszen így elsajátíthattam a tízujjas gépelést, ami ma már szinte mindenhez szükséges, főleg a kritikaíráshoz. Az újságíráshoz pedig diplomára volt szükségem. Mondhatom, hogy borzasztó nehezen indult számomra az egyetem, mivel sajnos első körben nem sikerült bekerül-

nöm a kommunikáció szakra. Ezért „ten-gődtem” egy évig magyar szakosként, mire sikerült átnyergelnem. A kommunikáció- és médiatudomány szak számomra szinte egy filmes előszobának számított. Csodálatos óráink voltak mind az újságírás, mind a filmkészítés, filmgyártás kapcsán. És ugyanitt sikerült kihozni belőlem a beszédkészséget is, Szirák tanár úr szerint remekül blattolok, vagyis értelmezve, hangsúlyozva olvasok még ismeretlen szöveget is, bár akkor még fel sem fogtam, hogy ez mennyire hasznos dolog. Végül megszereztem az újságírói diplomát, ennek köszönhetően néhány volt tanárommal, mint kollégával is kapcsolatba kerülhettem az évek során.

Úgy tűnik, egyenes és sima volt az út, hogy filmkritikus legyél.

Az egyéves kitérőt leszámítva valóban egyenes volt az út az újságíráshoz, a filmkritikussághoz, ám az élet másképpen döntött: mindez szép és jó, de ahhoz, hogy ma Magyarországon valaki csak és kizárólag filmkritikával foglalkozzon, abból nem lehet megélni. Akkoriban még nem voltak elterjedtek a közösségi platformok, a videómegosztók, ahol úgymond mindenki „kitalálhatja magát”. Egyszóval a hivatalos út, hogy munkába álljak egy lapnál, ez nem működött. Tehát egy időre feladtam az

álmaimat és a Főnix Rendezvény-szervező Kft-nél helyezkedtem el titkárként Bódor Edit, az akkori ügyvezető aszszony munkatársaként. Erre pedig az teremtett lehetőséget, hogy az érettségi és az egyetem között

megszereztem az ügyintéző-titkár végzettséget is. És itt jött a fordulópontra is az életemben, hiszen akkoriban akartak újítani a Főnix fenntartásában működő Apolló moziban. A kiszemelt vezető gyermekáldás előtt állt, így nem tudta vállalni a felkérést. Rólam tudták, hogy szeretem a mozit, gyakran be is segítettem a marketingbe, így én kaptam a megbízást.

Ez már valóban mozi és film, de nem az álom, a filmkritika.

Ez így igaz, de azért a közösségi médiában rendszeresen írtam, publikáltam, készítettem podcast-eket, különösen a COVID ideje alatt, de ahogy visszatért az élet a megszokott kerékvágásba, az igazgatói munkám mellett erre egyre kevesebb időm jut. Hiszen vezetőként kilenc ember munkájáért felelek, készítem a filmbeosztásokat, gondozom a teljes szakmai programot, beleértve a rendezvényeket is, és egyszemélyben még gondnok is vagyok.

Vezetőként mennyire van beleszólásod abba, hogy mit vetít az Apolló mozi?

Ebbe senki nem szól bele, szerencsére 100%-ban én döntök, és ez egy hatalmas szabadság. Ugyanakkor ügyelek arra, hogy ne csak magamnak rendeljek filmeket. Ahogy egyik filmes barátom megfogalmazta: egy jó mozi magának oszt filmet, meg a rossz is...

Próbálok mindenkire gondolni, de korlátozottak a lehetőségek, hiszen mindössze

három termünk van, ami annak függvényében viszonylag kevés, hogy hetente legalább öt film jelenik meg. Mindenképpen szelektálni kell, és bizony néha nagy szívfájdalmam, hogy egy-egy filmet nem tudunk műsorra tűzni. De persze az is előfordul, amikor a közönség igényét kiszolgálva olyan alkotást vetítünk, ami magamtól eszembe sem jutna.

A filmvetítés mellett rendszeresek a különböző szakmai rendezvények, amelyek – valljuk be – kissé távol állnak a klasszikus moziról alkotott elképzeléstől.

„...A kommunikáció- és médiatudomány szak számomra szinte egy filmes előszobának számított...”

Ezek elsősorban közönségtalálkozók, magyar filmalkotások premierét követő kerekasztal az alkotókkal. Ilyenkor én vezetem a beszélgetéseket, ahol hasznosítom az egyetemen tanultakat. Ezek mellett rengeteg tematikus programunk van: nemzetiségi filmaplak – német, koreai, finn, vagy skandináv, cseh, felsorolni is nehéz -, rendeztünk filmfesztivált, de tartottunk már horrorfilm-éjszakát is. Tavaly indult az irodalmi fesztiválunk, amely iránt hatalmas volt az érdeklődés a közönség részéről, hogy regényadaptációkat láthassanak, így ezt a programot is folytatni szeretnénk.

A mozi a mai világban kicsit letűnt műfaj a fiatalok körében, mit tehet egy igazgató annak érdekében, hogy fennmaradjon az Apolló, és hosszú távon, sikeresen működjön?

Ez sajnos így van, nehéz most mozizni, főleg úgy, hogy Magyarországon a multiplex-hálózatok a költségeket megosztva gazdaságosan tudnak működni. Az egyéni filmszínházak – mint az Apolló is – nem

tudna fennmaradni önkormányzati támogatás nélkül. Hatalmas törés volt a COVID időszaka, a mozikat szinte végleg tönkretette, még most, 2023-ban sem vagyunk a járvány előtti látogatottsági szinten, és nem tudom, hogy leszünk-e valaha. Sokat segít a nézőszám emelkedésében, ha olyan – akár hazai, vagy külföldi – film érkezik, ami megrengeti a gyerekek világát, hiszen akkor eljönnek hozzánk. Szerencsére még mindig gyorsabbak tudunk lenni az internetes letöltéseknél, hiszen a dedikált filmek továbbra is élveznek egy-két hónapos mozi-exkluzivitást. És ha valami érdeklő emberket, akkor eljönnek megnézni, ráadásul – szerencsére – még az is a mi malmunkra hajtja a vizet, hogy annyira drasztikusan drágult minden élvezeti cikk és szolgáltatás ára, amelyet nem követett a mozijegyek költsége. Ma

már elmondhatjuk – amit régebben nem –, hogy egy fél ebéd árába kerül egy mozi-belépő. Ráadásul a mozi egy jó program. Természetesen sokan vannak, akik otthon szeretnek „mozizni”, őket kell visszacsábítani, de szerintem a jó filmeknél kívül a tematikus programok, vagyis azok a rendezvények is vonzóak, amikor sokan úgy érzik, itt van a helyük, és nem szeretnének le-, vagy kimaradni egy-egy élményből.

Ilyen volt nyáron a Barbie és az Oppenheimer, amikor szinte globális kihívás lett, hogy ezt meg kell nézni, hiszen akkor vagy valaki, ha láttad és hozzá tudsz szólni – legalábbis sokan így vélekedtek. Ez nekünk nagyon jó volt, mert jöttek a moziba a nézők. Még én is megnéztem – persze nem a kihívás miatt.

Minden filmet megnézel, amit az Apolló vetít?

Minden filmet megnézel, amit az Apolló vetít?

Sajnos egyre kevesebbet. Nagyon sok a munkám – de ez nem panasz. Emellett az életkorom előrehaladtával egyre értékebb számomra is az otthon töltött idő, így aztán inkább megválogatom, hogy mit nézek meg. Elsősorban azokat, amiről az előzetesek alapján úgy gondolom, hogy érdekel.

De szerencsés, mondhatni kivételezett helyzetben vagyok, hiszen ha kópiateszt vetítéseket tartunk, akkor csak elindítok egy filmet, beülök egyedül a nézőtérre, és olyankor csak az enyém az egész mozi.

a Kossuth Lajos Tudományegyetem Természettudományi Karának vegyész évfolyama 1958–1963

Mozaikok professzorainkról – ahogy én emlékszem

A szeretlen kémiával az I. évfolyamon ismerkedtünk, előadója Szarvas Pál tanszékvezető professzor volt, magunk között Szarvas papinak hívtuk. Pedig ugyancsak fiatalos lendülettel, rendszeresen játszott a DEAC tenispályáján oktatótársaival együtt. A tananyagot a Lengyel–Prosz–Szarvas tankönyvből sajtóztuk el.

Én, aki a „kora reggeli” óráira legtöbbször éppen csak beértem a város túlsó végéről, az előadó terem legfelső, utolsó padjába kifáradva rogytam le Bálint Jancsi mellé. Az egyik órán szemléltetésként légmentesen leforrasztott kémcsövekben ásványokat adott közre professzor úr, amelyek végül nálunk, a pad szélén gyűltek össze. A spirál kockás füzetemmel a rézgálicos kémcsövet jegyzetelés közben vigyázatlanul lesodortam – és óriásit pukkant. Ijesztően dermedt csend támadt. „Mi volt az?” – kérdezte Szarvas professzor úr. Még az asszisztensét, Győri Bélát is kiküldte az üvegtetőre helyszíni szemlére. Én már mozdultam, hogy bevalljam ügyetlenségemet, de Jancsi visszahúzott: „Ne állj fel!” – meg akart óvni a következményektől. Természetesen Béla sem talált a tetőn semmi gyanúsat, így

aztán homály borította a robbanás okát. Mindenki megnyugodott, folyt tovább az előadás, én meg lelkiismeret-furdalással jegyzeteltem tovább.

A szerves kémiát Bruckner Győző vaskos tankönyvéből, Bognár Rezső Kossuth-díjas professzorunk lenyűgöző előadásaiból és egyéb jegyzetekből tanultuk meg. Talán

„...Professzor úr udvariasan minden lányt felkért táncolni. Ennek jobban örültünk, mintha a vizsgán táncoltatott volna meg bennünket a glükózidokból, flavonoidokból...”

Bognár prof. állt tiszteletünk legmagasabb fokán. Mégis megismerhettük emberi közelségből is szimpatikus egyéniségét, aki nem volt híjával a derűnek, humornak és elfogadta meghívásunkat a negyedévente tartott vegyész bulira. Az évfolyamtársak (Farkas Erzs, Tivadar Emmi és mások) által írt vidám kémikus-szindarabot nagy sikerrel

játszottuk el a Szerves Intézet munkatársai előtt. Ezután szendvics, majd ösztánc következett. Professzor úr udvariasan minden lányt felkért táncolni. Ennek bizonyára jobban örültünk, mintha a vizsgán táncoltatott volna meg bennünket a glükózidokból, flavonoidokból....

Egy alkalommal nagyon meglepődtünk: az Egyetem főbejáratánál három tekintélyes ember jelent meg, a hajuk nullás géppel levágva teljesen kopaszra – Bognár Rezső, Farkas István és a Szerves Intézetből még valaki. Állítólag előző este fogadást tettek, de a fogadás tárgya előttünk rejtély maradt. Abban az időben egyáltalán nem volt divat a kopaszság – még lehet, tiltott is volt – a nyugati mozifilmekben a kidobó emberek szerepeltek kopaszon. Meg kell említeni, hogy a Professzor helyett sokszor előadott Makleit Sándor adjunktus, őt is szívesen hallgattuk, magunk között göndör, fekete hajáért „kis brazilnak” neveztük. (Később Ő lett Szabó Éva évfolyamtársunk férje.)

Az Ásvány-és Földtani Intézet szigorú professzora Földváry Aladár volt. A diákjai felkészültségét szívesen elégtelennek, vagy elégségesnek értékelte. Az a mendemonda járta a hallgatók között a rettegett pro-

fesszorról, fiz-kémeket reggelizik, vegyészeket ebédel és bio-kém szakos diákokat vacsorázik. Ettől meg akartunk menekülni, nagyon tanultuk az ásványtant, egymást vizsgáztattuk, kikérdeztük, összefogtunk a cél érdekében. Elhatározásunk sikerrel járt, mind a tizenkilencen jelesre vizsgáztunk. A

szavakkal vezette be (olykor az ablak is el volt függönyözve): „Most jön a kísértet!” Az egyik órán egy kis kocsiba beépített elektromos pad gurult be. Az elektromosság bemutatására Nagypapi sorban szólította a szebbnél-szebb lányokat, üljenek be a kocsiba. A hajuk fel kellett volna borzo-

nemcsak Juci esküdött, hanem én is és utánunk a ruhát rövidere vágatva Edit is. Juci Cserépfaluban tartott lakodalmára mind a 18 csoporttársát és az én vőlegényemet is meghívta. Nagy mulatság volt! Hosszantartó, boldog házasságunkhoz lehet, hogy a ruha is hozzájárulhatott?

fegyverténynek nagy híre ment, sokan gratuláltak nekünk. Még meg is szerettük az ásványtant.

A Fizikai Kémiai Tanszék vezető professzortól is féltünk, mert csak saját jegyzetelésünkből tudtunk felkészülni és magas volt nekünk ez a tudomány. Az első vizsga alkalmával született pár jó jegy, de a legtöbb ismétlő vizsga fizikéből fordult elő, de azok már mind sikerültek. Imre Lajos professzor tudományos riválisa Erdey-Grúz Tibor akadémikus volt. Ha érzekelte professzorunk – a vizsgán minden kiderült –, hogy az Erdey-Grúz–Schay tankönyvből tanult az illető, menthetetlenül megbuktatta. A BIOGAL Gyógyszergyárban volt egy osztályvezető, akiből azért nem lett vegyész, mert Imre Lajos vizsgáin nyolcszor megbukkott. Meg kell adni, hogy Bazsa Gyuri helyettünk is szépen kiköszörülte a csorbát, mert évek múltán ő lett a Fizkém Tanszék vezető professzora.

Az Alkalmazott Fizikai Intézetet Orbán György professzor vezette, szívesen hallgattuk az előadásait, „nagypapinak” becéztük egymás között jóságos tekintete, mackós járása, őszülő haja miatt. A lányokat „Kegyed”-nek szólította. A bemutatandó kísérleteket nagy élvezettel a következő

lódjon, de a kísérlet nem sikerült. Professzorunk szomorú volt, most már nem válogatva, ülésrend szerint sorban szólította a lányokat, de semmi eredmény. Legutoljára engem szólított. Minden hajam szála az égnek állt, sikerült a bemutatás. Orbán papi boldog volt, hogy a kísértet nem hagyta cserben, s én is örültem, hogy örömet szerezhettem neki. Meg kell jegyezni, hogy nem a haj hosszúsága számított, nekem is vállig érő hajam volt, mint a legtöbbünknek, vagy rövid, sportos „Zója-frizurát” hordtunk már középiskolától kezdve. A hosszú hajvisolet még nem volt olyan általános, mint manapság.

Emlékezetes az az óra is, amikor a röntgensugárzást tanultuk. Nagypapi a táblánál állva, fejét félig felénk fordította és huncut, rejtélyes mosollyal írta fel a krétával a feltaláló Wilhelm Conrad Röntgen nevét. Vizsgán volt olyan évfolyamtárs, akitől Röntgen teljes nevét, monogramját kérdezte meg. Vajon figyeltünk-e az előadásra?

Szalkayné Tóth Györgyike

Apró emlékek

Van egy nagyon kedves emlékem. Farkas Erzsébet édesanyja varrta Mató Jucinak a földig érő fehér menyasszonyi ruháját. Ebben

Egyébként kollégiumi éveink során többször előfordult, hogy a táncos összejövetelekre készülve egymás ruháit kölcsönvettük. Vidám kollégiumi életünk volt. A Benczúr utcai kollégium alagsorában működő cukrászüzemben készült, ajándékba kapott krémes széleket és elfuserált tortát a „városban” lakó csoporttársainkkal közösen fogyasztottuk el az épülettel szemközi farakáson. A koliban különben tizenketten laktunk egy szobában emeletes vaságyakon és többnyire sült szalonnát vacsoráztunk kenyérral és citrompótlós teával.

A csoportszellem kialakulásához első évfolyamon Bazsa Gyuri adta meg az alaphangot: Nőnapra kaptak tőle a lányok 1 szál hóvirágot, vagy a későbbiekben 1–1 mini szerencsi bocicsokit.

A nyári bodakajtori paradicsomszedő munkatáborban, vagy a kukoricatörések során amellet, hogy hasznos munkát végeztünk, jó „buliként” éltük meg az alkalmakat és csak még jobban „összekovácsolódtunk”.

Nagyobb gondjaink esetén a házastársak (Bazsa Zsuzsa, Kósik Lajos) is részt vállaltak a feladatok megoldásában.

Palotásné Andrássy Zsuzsa

Évfolyamtalálkozók

A Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Karán 2008-ban szociálpolitika szakon végzett hallgatók 18 éves találkozója

Nánási Pál professzor születésének centenáriuma alkalmából rendezett emlékülés és alumni találkozó

ZölDEbbítő találkozások, akkor és most – a DEHÖK Környezetvédelmi Bizottság találkozója

A KLTE-n 1973-ban végzett matematika-fizika szakos hallgatók és oktatók találkozója

Debreceni Okleveles Közgazdász Klub, Alumni Summit-2023

Régi „mackó” az egykori egyetemi postán

Nincs olyan kár, ami haszonnal nem jár – tartja a régi mondás. Így történt ez az egyetemi posta 2022 októberi bezárását követően is, hiszen annak kiürítésekor derült ki, hogy igazi kincs, ipartörténeti kuriózum, egy 1900-as évek elejéről származó Arnheim páncélszekrény rejtőzik az egykori hivatal mélyén.

■ BÉRES ZSUZSA

Az egyetem központi épületét az 1920-as években kezdték építeni és 1932-ben avatták fel. Bár az intézmény akkori vezetőinek elsődleges feladata az oktatás, a tanári gárda szervezése mellett a legegyszerűbb berendezési tárgyak, felszerelések biztosítása volt, mégis már az átadás évében felvették a kapcsolatot a Postaigazgatósággal, hogy hivatal nyílhasson a Főépületben.

„Tanácsunk a m. kir. postaigazgatósággal kötött szerződés alapján a központi épületben helyet adott a postahivatalnak és hozzájárult ahhoz, hogy a postahivatal a közönségnek is rendelkezésére állhasson...” olvasható A Debreceni Magyar Királyi Tisza István Tudományegyetem 1932-33-as tanévének évkönyvében, amely részletesen beszámol a korabeli állapotokról is, amelyeket a tudományegyetem 1933. évi szeptember hó 30-án tartott és az 1933/34. tanévet megnyitó közgyűlésén ismertetett Dr. Rugonfalvi Kiss István lelépő rektor.

„A viszonyok mostohaasága az oka annak, hogy küzdelmekben gazdag és az előző évek fejlődéséhez képest eredményekben szegény évről számolhatok be. Az elmúlt iskolai évet még a református kollégium dísztermében nyitottuk meg. Utoljára néztek le ránk azon kiváló ősök képei, akik hazánk kultúrájáért és magas eszményekért hozott áldozataikkal érdemelték meg, hogy képmásukra az utókor kegyelettel tekintsen. A lélekemelő ünnepély után az új központi épületben kezdtük meg a munkát, mihelyt a tantermek használható állapotba jutottak. Tanácsunk első gondját képezte az, hogy a részleges beköltözéssel járó nehézségeket és hiányokat, melyek jórészt csak a tanítás megkezdése után váltak észrevehetőkké, elhárítsa.

E tekintetben Dr. Szily Kálmán államtitkár úr Óméltósága jóakarata még a nehéz gazdasági helyzethez képest is nagy mértékben segítségünkre volt. Ennek köszönhetjük azt, hogy az előző évben elfogadott tervet jóval meghaladó mértékben készül-

tek el tantermeink, szemináriumaink, tanári szobáink és a későbbi időre tervezett egyetemi könyvtár helyiségei is. Ezenkívül a díszudvar és lépcsőcsarnok festett üvegmennevezetei, felirati táblák, villanyvilágítás, fűtőberendezés, villamos jelzőórák, posta és telefon-központ, tornaterem, valamint az összes hivatalok berendezése és bebútorozása, ruhatár, kerékpáraktár, falatozó, a központi épület körüli tereprendezés, a fűvészkert átadása jelzik egyetemünk külső fejlődését. Még távol állunk attól, hogy csodaszép, külföldi vendégeink által is megcsodált központi épületünket befejezettnek mondhatnánk, de eljutottunk oda egy év küzdelmei után, hogy az aula és auditorium maximum befejezése esetén az egyetemi élet és tanítás zavartalan folyamatát biztosítottnak tekinthetnők.” – olvasható az almanachban.

Az évkönyv az egyetemi építkezések művezetőségének jelentését is ismerteti, amely ugyancsak említi a postahivatalat:

„Az Egyetem központi épületénél az 1932.

év második felében folyamatban volt következő munkák fejeztettek be:

Díszudvar és lépcsőcsarnok festett üvegmennezeit, a folyosóajtók feletti felirati táblák, a különféle feliratok címfestő munkái, zománccelirati táblák, villamosvilágítási főkábel-hálózat, belső villamosvilágítás és jelzőberendezések szerelvényei, telefonközpont, a könyvtár baloldali repositóriumainak polcberendezése, gumipadló-burkolatok kiegészítő része, tanácsi irattár vasvázás polcberendezése, quaestori hivatali helyiségek és irattár részbeni berendezése, a központi ruhatár asztalszekrényei és vasvázás ruhatári állványai és bronz-számtáblák, buffet asztal és szekrény berendezése, kapus-páholy részbeni berendezése, tanterem részbeni berendezése, cca. 720 ülőhellyel, előadói táblák, pódiumok, előadói asztalok (a Kollegiumból áthozott régi tárgyak átalakításával és felújításával).

A fentiekén kívül, folytatólagosan a következő kiegészítési munkálatok készültek el: A könyvtár átmeneti elhelyezésére szükséges helyiségek befejeztettek és a könyvtár – 18 évi várakozás után – Debrecen sz. kir. város Simonffy-utcai bérházából 1932 december havában a központi épületbe beköltöztetett és működését megkezdhetette. Kiegészítést nyert továbbá 3 tanterem hiányzott berendezése, további 570 ülőhellyel, elkészültek a tanári névfelirati és tanrend-táblák. Az ablakfüggönyök egy része, az épületkörüli járdák. A Hegedüs és Sándor-féle üzlet- és irodaberendezés megvásárlása útján szerzett bútorok átalakításával és tatarozásával a rektori és dékáni helyiségek, a szemináriumok, természettudományi intézetek, hivatalok és a postahivatal számottevő belső berendezési tárgyakhoz jutottak.”

Valószínű, hogy ekkor kerülhetett az egyetemre a mára már ipartörténeti ritkaság-

„...Hogy az egyetemi Arnheim az elmúlt 90 év során mi mindent őrizhetett, ugyanúgy rejtve marad az utókor előtt, mint a korábban benne őrzött értékek...”

nak számító, jelenleg is működőképes, zárható, tűzbiztos iratszokrény, amelynek különlegessége az Arnheim cég logója, a nyakához láncolt kulcsot tartó medve.

Az Arnheim SJ „cs. és kir. udvari szállító, valamint ő felsége a német császár és porosz király udvari szállítója” – írja 1913-ban megjelent „legújabb”, a ma már az Országos Széchényi Könyvtárban őrzött árukatalógusában <https://mek.oszk.hu/22600/22697/22697.pdf> a cég. Joel Solomon Arnheim (1802-1875) Berlinben volt lakatos, majd Bécsben és Párizsban dolgozott. 1933-ban alapított céget, amelyben szerelőként és lakatosként dolgozott a Friedrichstrasse 39-ben. 1848-ban már a királyi udvar elismert szakembere volt, vállalkozása 1860-ban 120 emberrel évente mintegy 300 széfet gyártott.

Az Arnheim gyár a millennium idején települt Magyarországra, telephelye Budapesten az Árbocz u. 3. alatt működött. Az évtizedek alatt elért fejlődést és bővülést jól mutatja az 1913-as katalógus: a két üzem (Berlin, Budapest) „13000 négyszög méter gyárterület, kb. 300 modern szerszámgép és kb. 1000 emberből álló személyzet”-et jelentett.

A nemzetközileg elismert vállalkozásnak abban az évben már Egyiptomban, Belgi-

umban, Dániában, Finnországban, Görögországban, Hollandiában, Olaszországban, Svédországban, Svájcban, Spanyolországban és Törökországban, a tengerentúlon pedig Buenos Airesben, Mexico-ban is működött képviselője.

A több mint száz évvel ezelőtt megjelent kiadvány szinte a mai kor igényeit is kielégítené részletes tájékoztatásával, az árukinálat fotóival, árajánlattal illusztrált bemutatásával, és a különböző referenciák felsorolásával. Ez utóbbiból kiderül, hogy a vásárlók között magánszemélyek, köztük rangos előkelőségek, pénzintézetek, iparvállalatok, hatóságok, egyesületek is szerepeltek.

A cívisváros is a vásárlók között volt, hiszen – többek között – a Debreczeni Első Takarékpénztár, a Debreczeni Hitelbank Rt., a Debreczeni Kölcsönös Segélyző-Egylet, a Városi Mérnöki Hivatal és az István Gőzmalom-Társaság is Arnheim-gyártmányú széfben őrizte értékeit.

A cég kínálata pedig bőszeges volt, mint ahogyan az a katalógusban is olvasható: „Pénzszokrényeimet 17 különböző nagyságban (szabványban) készítem, amelyeket a következő oldalakon részletesen felsorolok... Kívánatra bármely előírt speciális méret alapján külön ajánlattal szolgálok.”

A cég egyik specialitása a széfeken túl a tűzmentes könyv- és okmányszokrények gyártása volt – ilyen típus a Debreceni Egyetemen található „mackó” is.

„Ezen szokrényeket a tűzmentesség fokozása céljából asbestlemezekkel béleelve készítem, a melyek belülről ismét egy erős aczélemmezzel vannak letakarva. Úgy a nagyság, mint a belső berendezés tekintetében bármely óhaj figyelembe vehető. Az egyéb gyártmányoknál az asbestlemez belülről rendszerint csupaszon marad. Ezen szokrényeknek a főelőnye a belső űrtartalomnak teljes és tökéletes kihasználtságában jelentkezik.” – írja a termékismertető.

Hogy az egyetemi Arnheim az elmúlt 90 év során mi mindent őrizhetett, ugyanúgy rejtve marad az utókor előtt, mint a korábban benne őrzött értékek.

Az egykori postahivatalra pedig mára csak a bejárat fölötti felirat, és a belső terem sarkában üresen álló pánccsokrény emlékeztet...

Forrás:

A Debreceni Magyar Királyi Tisza István Tudományegyetem évkönyve és almanachja az 1932-33. tanévről.

Arnheim S. J. katalógus 1913 (Országos Széchényi Könyvtár)

ÖRÖKSÉGÜNK

– szobrok a Debreceni Egyetemen

Tömör cím, súlyos, mint egy szobor. Értelmezni viszont könnyű, mert mind a négy szó pontos tartalmat fed. Ami miatt – talán – érdemes előszót írni, az a tartalmak közötti kapcsolati háló gyors felrajzolása, „skiccelése” a szobrászi szakzsargon szóhasználatával.

■ FARKAS ÁDÁM

Az egyetem az emberiség évezredek ismeret és tudás rendszereinek gyűjtőhelye, sűrítvénye, oszto- és forráspontja. Az egyetemesség a teljesség megcélzását jelenti, térben és időben. A tudáshalmaz tudományágakba rendeződik, gazdagodik, szakosodik, növekszik megállíthatatlanul. Az egyetemi szféra társadalmi küldetése a tudásátadás. Ez időhöz és a kimagasló tudóstanárokhoz kötődő folyamat, ahol nemcsak a kutatások eredményei rögzülnek tudományos tárhelyekben, de a nagy professzorok személyisége, hírneve és kultusza is minősíti az intézményt. Nagy elődök, példaképek nélkül nincs egyetemes tudás. A Debreceni Egyetem súlya és fontossága, az épp egy évszázados trianoni amputáció óta, paradox módon, de érthetően növekszik. A magyar felsőoktatás elveszítette az erdélyi bástyáit, így Debrecen tudományos és szimbolikus értelemben is a magyar világ keleti fővárosa lett. A szobor – mint kultikus tárgy – elválaszthatatlan az „örökség” fogalmától, mert megörökít valakit vagy valamit. Tartós, időtálló anyagba formált emberi alak, egy személyiség vagy jellel alakított jelenség. A Debreceni Egyetem szoborgyűjteményének döntő része a tudásközpont nagy és ikonikus professzorainak portré ábrázolásából áll. A legnagyobb hangsúlyt a városi térbe, a Főépület elé kerülő, történelmi jelentőségű személyeket megjelenítő, egészalakos (5/4-es léptékű) bronzszobrok kapják.

Ezek már kompozíciójukban, stílusjegyeikben, formai karakterükben megidézik az ábrázolt személyen túl a kort is, amelyben éltek. A XIV. és XV. századi Méliusz Juhász Pétert és Szenczi Molnár Albertet, Huszár Gált, Komáromi Csipkés Györgyöt, Diószegi Sámuel, Fazekas Mihályt megjelenítő szobrok a korai barokk mozgalmasságával, drámaiságával nemcsak a Debrecenhez kötődő hatalmas tudósainkat ábrázolják, de megidézik a magyar reformáció dinamikus korát is.

Az egészalakos portrészobrok után kiemelt figyelmet érdemel a Főépület Francia kertjében elhelyezett szökőkút hat szobra. Ezek az 1960-as években felállított, a víz mozgására, tisztító és üdítő hatására reflektáló bronzszobrok, ellentétben

az 1950 és 1980 között kötelező „szoc-reál,” stílus pozitív szemantizmusával és ürességével, nagyon is élő, kitűnően megmintázott, kifejezésükben is gazdag, időtálló műalkotások. Varga Imre Pihenő nő című szobra a Magyar Nemzeti Galériába illő műretek.

A debreceni egyetemi campusok parkjaiban elhelyezett állatszobrok: Kiss István lovak kompozíciója és Megyeri Barna Európa elrablása is jelentős művei a hatvanas éveknek.

Segesdi György Krómacél kompozíciója, Melocco Miklós '56-os forradalmi emlékműve, Gaál Tamás Folyamatos kapcsolata már a valóságtól elvont, jel alkotó formanyelv befogadásának a bizonyítékai.

A szoborművek nagy észét az egyetemi autonómia tudásbázisú hierarchiája okán a professzor-portrék mellszobor változata teszi ki. A mellszobor, a posztalensre helyezett büszt elsőszámú feladata, hogy hasonlítson az ábrázolt személyre. Ez megfelelő szakmai ismerettel és gyakorlattal elérhető. Az egyetemi kollektív valamennyi büsztjéről ez elmondható. A második kritérium, hogy idézze meg az illető személyiségét. Ez már nehezebb feladat, mert itt „varázslatra” van szükség, ami a nagy varázslóknak sem sikerül mindig... Ezt a kérdést – javaslom – mindenki döntse el maga. Nézzék végig a valóságban a nagy kollektívot. Álljanak meg minden szobor előtt, kérdezzék meg: mit mondasz, mit üzensz nekem? Ne hagyjanak ki egyetlen sem. Meglátják, az örökség átvehető. Lélekben fognak gazdagodni.

Akikre büszkék vagyunk

- **Semmelweis nap alkalmából Dr. Papp Mária** egyetemi tanár, a Gasztroenterológiai Klinika igazgatója **Semmelweis Ignác-díjat**, **Dr. Lőrincz István** egyetemi docens, a Sürgősségi Orvostan Tanszék nyugalmazott tanszékvezetője pedig **Batthyány-Strattmann László díjat** vehetett át.
- **Állami elismerések augusztus 20-án**
 - **Magyar Érdemrend tisztikeresztje** kitüntetését vehetett át **Dr. Bárány Attila**, az MTA doktora, a Bölcsészettudományi Kar egyetemi tanára és **Dr. Gát György Tamás**, az MTA doktora, a Természettudományi és Technológiai Kar egyetemi tanára.
 - **Magyar Érdemrend lovagkeresztje** kitüntetésben részesült **Dr. Forisek Péter**, a Tanárképzési Központ főigazgatója, valamint **Dr. Pető Károly** általános rektorhelyettes.
 - **Magyar Arany Érdemkereszt** kitüntetését kapott **Dr. Teperics Károly**, a Természettudományi és Technológiai Kar egyetemi docense.
 - **Magyar Ezüst Érdemkereszt** kitüntetését vehetett át **Siposné Dr. Bíró Noémi**, a Műszaki Kar Dékáni Hivatalának vezetője.
- **A magyar felsőoktatás napja alkalmából** több munkatársunk is kitüntetésben részesült:
 - **Eötvös József-díjat** kapott **Dr. Vecsernyés Miklós**, a Gyógyszerésztudományi Kar korábbi dékánja.
 - **Szent-Györgyi Albert-díjat** vehetett át **Dr. Szabó Zoltán**, a Klinikai Központ elnöke.
 - **Trefort Ágoston-díjban** részesült **Dr. Béri Béla**, a Mezőgazdaság-, Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Kar nyugalmazott egyetemi docense.
 - **Apáczai Csere János-díjat** kapott **Dr. Mihók Sándor**, a Mezőgazdaság-, Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Kar professor emeritusa.
- **Mestertanár Aranyérem** elismerésben részesült:
 - **Dr. Bárány Attila Pál**, a Bölcsészettudományi Kar egyetemi tanára,
 - **Dr. Bodnár Ildikó**, a Műszaki Kar főiskolai tanára,
 - **Dr. Erdey László**, a Gazdaságtudományi Kar egyetemi docense,
 - **Dr. Lontay Beáta**, az Általános Orvostudományi Kar egyetemi docense,
 - **Dr. Szakály Zoltán**, a Gazdaságtudományi Kar egyetemi tanára,
 - **Dr. Szilágyi Zsolt**, a Bölcsészettudományi Kar egyetemi adjunktusa,
 - **Dr. Tircsó Gyula**, a Természettudományi és Technológiai Kar egyetemi tanára.
- **Október 23-ai nemzeti ünnepünk alkalmából:**
 - **Hatvani-díjban** részesült **Dr. Csanádi Zoltán**, a Klinikai Központ Kardiológiai és Szívsebészeti Klinikájának igazgatója és **Dr. Illés Árpád**, az Általános Orvostudományi Kar Belgyógyászati Intézet Hematológiai Tanszékének tanszékvezető egyetemi tanára.
 - **Magyar Tudományos Akadémia Pedagógus Kutatói Pályadíj** elismerésében részesült a Kossuth Lajos Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola tanára, **Sápiné Bényei Rita**.
 - **Szervátültetettek szolgálatáért díjat** kapott **Dr. Fülesdi Béla**, a Klinikai Központ Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinikájának igazgatója.
 - **Pro Sanitate** díjat vehetett át **Dr. Balatoni Ildikó**, a Klinikai Központ alelnöke.
 - **Miniszteri Elismerő Oklevelet** kapott **Dr. Gömöri Gabriella**, a Járványügyi Koordinációs Központ vezetője.
- **Pedagógusnap alkalmából:**
 - **Klebsberg Kunó-díjban** részesült **Kalocsainé Abuczki Erika Éva**, a Balásházy János Gyakorló Technikum, Gimnázium és Kollégium középiskolai tanára.
 - **Debreceni Egyetem Tanárképzésért-díjat** kapott **Dr. Duffek Mihály**, a Zeneművészeti Kar egyetemi tanára.
- **Jausz Béla-díjban** részesült:
 - **Sinayné Tar Judit**, a Balásházy János Gyakorló Középiskola és Kollégium vezetőtanára,
 - **Soltész Adrienn**, a Balásházy János Gyakorló Középiskola és Kollégium vezetőtanára,
 - **Farkasné Pécsi Éva**, a Kossuth Lajos Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola vezetőtanára,
 - **Háda Tibor**, a Kossuth Lajos Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola vezetőtanára,
 - **Kovács Andrea Sára**, a Kossuth Lajos Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola vezetőtanára.
- **Dr. Tankó Béla Emlékdíjat** kapott **Dr. Debreczeni Attila**, a Bölcsészettudományi Kar egyetemi tanára és **Dr. Szék-völgyi Lóránt**, a Gyógyszerésztudományi Kar egyetemi docense.
- **Vármegyei Príma-díjat** kapott **Dr. Bács Zoltán** kancellár – magyar oktatás és köznevelés kategóriában.
- **Kalmár-díjat** kapott **Dr. Gál Zoltán**, a Szuperszámítógép (HPC) Központ vezetője, az Informatikai Kar egyetemi tanára.
- **Kemény János-díjat** nyert **Dr. Tiba Attila**, az Informatikai Kar Adattudomány és Vizualizáció Tanszék egyetemi adjunktusa.
- **Jánossy-díjat** kapott **Dr. Ujvári Balázs**, az Informatikai Kar adjunktusa.
- **Polányi Mihály Fialat Kutatói Díjat** vehetett át **Dr. Lihi Norbert** adjunktus, a Természettudományi és Technológiai Kar Kémiai Intézetének oktatója.
- **Akadémiai Díjat** vehetett át **Dr. Battistig Gábor**, a Természettudományi és Technológiai Kar Villamosmérnöki Tanszék egyetemi tanára, és **Dr. Fábián István**, a Természettudományi és Technológiai Kar Szervetlen és Analitikai Kémiai Tanszék egyetemi tanára.
- **Az Év Magyar Fotója díjat** nyerte el Szinkron című képével **Derencsényi István** az M. Tóth Ildikó Sajtóközpont munkatársa.

Lezárva: 2023. november 30.

2023-ban elhunyt dolgozóink, hallgatóink

Dr. Ács Géza

címzetes egyetemi docens, Traumatológiai és Kézsebészeti Tanszék, ÁOK

Andicsné Székely Éva

tanító, DE Kossuth Lajos Gyakorló Gimnáziuma és Általános Isk.

Dr. Bíró Vilmos

egyetemi tanár, Traumatológiai és Kézsebészeti Tanszék, ÁOK

Dr. Bódi Béla

professor emeritus, Algebra és Számelmélet Tanszék, TTK

Dr. Csernátó Zoltán

klinikaigazgató, Ortopédiai és Traumatológiai Klinika, KK

Dr. Daróczy Zoltán

Bálint professor emeritus, Matematika Intézet, TTK

Dr. Erdődiné Dr. Kövér Katalin

egyetemi tanár Szervetlen és Analitikai Kémiai Tanszék, TTK

Dr. F. Tóth Árpád

ny. egyetemi adjunktus Fogorvostudományi Kar

Fórián Sándor

mesteroktató, Környezetmérnöki Tanszék, MK

Gólya István

gépkocsivezető, Üzemeltetési Igazgatóság, KC

Horvát Csaba

könyvtáros asszisztens Gyűjteménykezelési Osztály, DEENK

Dr. Jagusztin László

ny. egyetemi tanár Szlavisztikai Intézet, BTK

Kardosné Fügedi Terézia

ny. klinikavezető főnővér Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, KK

Kaszár Mária

ny. szakképzett műtős asszisztens Szemklinika, KK

Dr. Kerényi Attila

professor emeritus, Tájvédelmi és Környezetföldrajzi Tanszék, TTK

Kéri Ilona

védőnő, Vármegyei Védőnői Szolgálat

Dr. Kiss László

ny. főiskolai tanár, Gyermeknevelési és Gyógynevelési Kar

Dr. L. Nagy Éva

számítástechnikai munkatárs Informatika Technológia Tanszék, IK

Lénártné Bodolai Éva

gyógyszerellátási szakasszisztens Sebészeti Klinika, KK

Dr. Loch Jakab

professor emeritus, Agrokémiai és Talajtani Intézet, MÉK

Dr. Mauks Gyula

ny. klinikai főorvos Fogorvostudományi Kar

Dr. Medgyesi Ferenc

adjunktus, Kardiológiai és Szívsebészeti Klinika, KK

Dr. Milbik József

oktató, Gyógyszerésztudományi Kar

Dr. Nemessályi Zsolt

professor emeritus Gazdálkodástudományi Intézet, GTK

Dr. Németh Béla Elek

ny. egyetemi docens, Történelmi Intézet, BTK

Dr. Palotás Gábor

ny. egyetemi tanár, Állattudományi, Biotechnológiai és Természetvédelmi Int., MÉK

Pásztor Kinga

ápoló, Felnőtt Pszichiátriai Osztály, KK Kenézy Gyula Campus

Dr. Pethő Ferenc

ny. egyetemi tanár Kertészettudományi Intézet, MÉK

Dr. Puhl Antal

professor emeritus, Építészmérnöki Tanszék, MK

Sáfrány Margit

orvosírnök, Urológiai Klinika, KK

Sorbán Gábor

ny. leltárelenőr, Vagyongazdálkodási Igazgatóság, KC

Dr. Szabó József

tanszékvezető egyetemi docens, Adattudomány és Vizualizáció Tanszék, IK

Dr. Szeverényi Péter

ny. egyetemi docens, Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, KK

Dr. Szilvássy Judit

klinikaigazgató, Fül-Orr-Gégészeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika, KK

Dr. Takács Péter

ny. egyetemi docens, Történelmi Intézet, BTK

Dr. Tóth László

egyetemi tanár, Gyógyszerésztudományi Kar

Dr. Török Imre

ny. szülész-nőgyógyász, Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika, KK

Varga János

ny. lakatos, Gyermeknevelési és Gyógynevelési Kar

Varga Piroska

szakmai szolgáltató, Agrokémiai és Talajtani Intézet, MÉK

Vasvári Zsolt Ferenc

betegkísérő, Belgyógyászati Klinika A épület, KK

Dr. Zöld András

ny. egyetemi tanár, Épületgépészeti és Létesítménymérnöki Tanszék, MK

ELHUNYT HALLGATÓK

Abu-Gharbieh Tala Ibrahim

Suleiman általános orvos, ÁOK

Göntér Zsolt

kereskedelem és marketing BSc, GTK

Rostás Judit

szociálpedagógia BA, GYGYK

Szécsi András Ferenc

germanisztika - néderlandisztika BA, BTK

Varga Réka

gyógynevelési BA, GYGYK

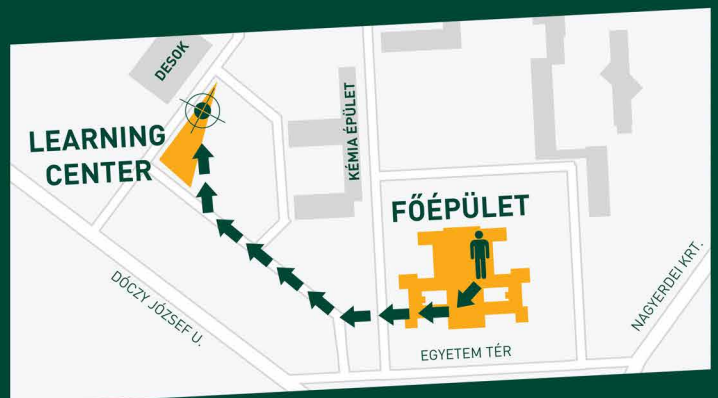
Nyugodjanak békében, emléküket megőrizzük.

UD SHOP

EGYETEMI AJÁNDÉKBOLT

ÜZLETÜNK AZ ÚJ
**LEARNING
CENTER**
ÉPÜLETBE
KÖLTÖZÖTT

Feladó:

DEBRECENI EGYETEM

Rendezvénykoordinációs és Alumni Központ

4032 Debrecen, Egyetem tér 1.

DÍJ HITELEZVE
4002 DEBRECEN
Pf. 400